

Hrs. RAMASETTER ROBERT

urnak

BUDAPEST

Diszkrét 2 I. sz.

Taxa postala... plátó in num. No. 224713/929.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cluj, Str. Baron L. Pop

10. Telefon: 18-60. Előfizetési árak: Havonta 110, negyedévre 320, fél-évre 600, egészévre 1200 lej.

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Bérmertelen leveleket nem fogadunk el. Ara 5 lej

Kéziratok megőrzését és visszaküldését nem vállaljuk. Főszerkesztő: dr. Marton Ernő.

Péntek, 1937. október 1. 5698. EV. XX. ÉVF. TISRI 26. 219. SZAM.

...tüntetve, hogy nem...

...szerint Nanking és...

...Kanton és Nan-... kapcsolatban a nem-... Japán képviselő...

...00 kolerás Sanghajban

...er 29. Szeptember el-... nemzetközi engedm-...

... az arabok

...29. Az Andrews galileai... kolása miatt letartozta-...

Ami du Peuple

...Az Ami du Peuple című... züntette megjelenését. A...

...all Budapesten

...Röder tábornok had-... sára Badoglio marsall...

...legujabb

...sidói

...haszidok — cionisták...

...os kultúrájában.

...rjelenik!

...lándnál nélfizethetően

...y és Lapkiadó E. T.

...a Baron L. Pop 10

...am: 18-60.

...URAT

A megfertőzött középiskolák

A nemzeti nevelésügyi minisztérium fende-letet bocsátott ki, amelyben megtiltja a köz-épiskolai tanárok és tanulók számára a po- litikázást.

Csodálatos dolog, hogy erre csak most jön- ta a nemzeti nevelésügyi minisztérium.

Mi már évek óta igyekszünk felkelteni a nemzeti nevelés legfőbb óriainak figyelmét arra a gyűlöletes agitációra, amely a közép- iskolás ifjúság körében folytatnak lelkiismer- tetlen politikai kalandok.

Többszörösen rámutattunk arra, hogy egyes középiskolák valóságos gócpontjai a szélső- séges antiszemitizmus izgatásának és a tanárok maguk is előljárnak a gyűlölet szításában és olyan szellemet oltanak a se'dülő ifjúságba, amely nemcsak vak gyűlölködéssel tölti meg ennek az iskolás generációnak a lelkiületét, hanem elhomályosítja annak éber látását és megzavarja egészséges, tiszta szellemi fejlő- dését is.

De nemcsak politikai agitátorok és hivatá- sukól megfélemlített tanárok szítják ezt a jégkört, amelynek veszedelmes és káros vol- tára a nemzeti nevelésügyi minisztérium is felelősséget vállalt. Egyes tankönyvek is hemzsegnék olyan kijelentésektől, amelyek nemcsak a zsi- dóságra nézve mélyen sértők, hanem nagyon is alkalmatlanok arra, hogy megmérgezzék a tanulói felfogás lelkiületét.

Ilyen körülmények között nem lehet cso- dálkodni azon, ha ma az ország középiskolái a szélsőséges agitáció tüzfészeki lettek, ame- lyek nemcsak a zsidóságot fenyegetik, de ko- moly veszedelemet jelentenek az egész közép- iskolai oktatás szellemére.

Mi mindezt éber és aggodó szemmel láttuk és figyeltük és nem győztük figyelmeztetni a felelős tényezőket erre a veszedelemre.

Lehet, hogy még nem késő. Ene'glikus esz- közzel talán még ki lehet küszöbölni a köz- épiskolákból azt a szellemet és lélkört, amely a szélsőséges és gyűlöletes agitáció karjába hajtotta a középiskolás román ifju- ságot.

De hogy ez a remény valóra váljon, annak előfeltétele, hogy az alkalommal szinte aka- rással és az ügyhöz méltó szigorral lássanak hozzá a nemzeti nevelés őrei a középiskolai oktatásnak a gyűlölködéstől és a szélsőséges politikai agitáció fertőjétől való megtisztítá- sához.

A tengeri kigyó

Az európai nagypolitika tengeri kigyóvá vált népszerűtete: a spanyol kérdés, még min- dig növekedésben van.

Lassú mozgásával, izmosan fejlődő polip- karjaival egyre nagyobb területet fon át ez a fojtogató politikai hulló s úgy látszik: nincs menekvés karja közül.

Ha valamit halasztani akarasz: nevezd ki egy bizottságot, azután egy albizottságot s biztosra veheted, hogy a jelentéktelennek lát- szó ügy lassan-lassan szörnyeteggé, tengeri kigyóvá hizlalódik.

Amint azt a spanyol kérdés ábrája is mu- tatja.

Rezdethen volt a benemavatkózási bizott- ság.

Ezután következett a benemavatkózási al- bizottság.

Amikor ez a két bizottság bement a cső- döt, megalakult a népszövetségi bizottság, melyet a spanyol kérdés megoldására küld- tek ki.

Ez a bizottság most már újabb albizottsá- gnak adott életet, ami azt jelenti, hogy a ten- ge'i kigyó ismét jónéhány méterrel növeke- dett s a megoldás nincs sehol.

Hozott Nyon megmutatta, hogyan lehetne e tengeri kigyót ártalmatlanná tenni és fojt- ogató polipkarjait leoperálni.

Mindig gyorsabb egy intézkedés, annál ha- tássosabb.

Genf, London és Párizs ebben a tekintetben valóban tanulhatnak Romától és Beirtől.

Anglia közvéleménye a diplomáciai viszony megszakítását követeli Japánnal

A washingtoni kormányt nem elégíti ki a nyílt városok bombázása ügyében küldött japán jegyzék

Washington, szeptember 30. A külügy- minisztérium jelenti, hogy a japán kormány átnyújtotta a tokiói amerikai követnek válas- zát Hull külügyminiszter szeptember 22-i jegyzékére, amelyben tiltakozott a kínai pol- gári lakosság bombázása ellen.

A tokiói japán külügyminisztérium ma koz- zétette a kormány válaszát, amit Hull ame- rikai külügyminiszter jegyzékére kapott. A japán válasz szerint lehetetlen elkerülni a nan- kingi és környékbeli katonai intézmények bombázását, de a bombázások nem irányul- nak a polgári lakosság ellen, amelyet előre felszólítottak, hogy hagyja el a várost.

Növekszik a japánellenes hangulat Angliában

Londonból jelentik, hogy a japán áruk boj- kottja érdekében indított kampány egyre erő- sebbé válik az angol sajtóban. A Times így ír erről: „Tudni véljük, hogy a kormány tag- jaira igen mély hatást tett az angol közvéle- mény növekvő felháborodása a japánok által Kinában használt háborus eszközök ellen.

A News Chronicle közli, hogy az ellenzék nevében Attlee őrnagy a jövő héten kérni fogja a parlament összehívását annak ki- hangsúlyozása érdekében, hogy Japán súlyo- san vétett a szerződéseiben vállalt kötelezett- ségei ellen. A lap azt állítja, hogy a légügyi minisztérium engedélyt adott egy glisteri repülőgépgyárnak, készítsen gépeket a kínai kormány számára. Együttal engedélyezik, hogy angol pilóták vigyék el a gépeket Kinába.

London, szeptember 30. (Radór). A nemzeti munkatanács tegnap határozatot hozott, amely tiltakozik a kínai polgári lakosságnak a japán repülők által való bombázása ellen és kéri a kormányt, tiltsa be a Japán számbára való kölesennyújtást és hadianyagszállítást. A határozat rendelkezést kér a japán áru- behozatal általános betiltásának érdekében is.

Japán bejelentette, hogy tovább folytatja a városok bombázását

Genf, szeptember 30. A genfi japán diplo- máciai iroda vezetője ma a következő nyil- latkozatot továbbította a sajtónak:

A kínai városoknak japán repülők által való bombázása folytatódni fog, amennyiben ez a katonai műveletek szempontjából szük- ségesnek mutatkozik.

Japán repülők ma bombázták Niantiang, Kiating és Kuangteh városokat.

Tiensin, szeptember 30. (Radór). A japán

jezi ki, hogy az Egyesült Államok együtt fog- nak működni vele ebben a kérdésben.

Newyorkból jelentik, hogy a Newyork Ti- mes szerint washingtoni politikai körökben

elégtelennek találják Japán válaszát a kínai városok bombázása ügyében eszkö- zölt tiltakozásra.

Feltevés szerint Amerika érintkezésbe fog lépni a többi államok kormányával, amelyek szintén tiltakoztak a bombázás ellen, hogy közösen dolgozzák ki a japán válasza te- kintettel hozandó intézkedéseket.

Mint Genfből jelentik, a népszövetségi köz- gyűlésen ma Aga Khan közölte, hogy az Egyesült Államok a japán kormányhoz inté- zett jegyzékükben a kínai nyílt városok bom- bázását a jog és emberiségek elveivel össze- egyeztetethetnek nyilvánítják, ami sem- miképpen sem indokolható.

vezérkar közli, hogy japán csapatok elfogla- ták a Tung-Paoing vonalat, amely 35 kilo- méternyire van dére Tancseutól, a Tiensin- Pukeu fronton.

A japán vízárepülők — jelenti a Domej- ügynökség — folyó hó 27-én a nyílt óceánon elsüllyesztették Macao kikötője előtt a Wu- feng kínai ágyunaszádót és 28-án Kanton vi- déken bombázták a Csaohe kínai pánclóst, amelyben nagy kárt tettek.

Sanghaji jelentés szerint a Pingsing-szoros vidékén hatalmas ütközet folyik. A szoros Shansi északkeleti részében van, a nagy fal mellett. Ez a szoros kulcsa a Shansi, Hopej, Csahar és Szujuan tartománybeli hadművele- teknek. Ugy látszik, hogy a kínai japán had- vezetőség elsősorban Shansi tartományt sze- retné elfoglalni, amely igen gazdag ásvá- nyokban.

Egyébként Sanghajnál a japánok tegnap nem hagytak egyetlen pillanatnyi pihenőt sem a kínaiaknak, folytonosan rohmozták a kínai állásokat, hogy meggyengítsék azokat s így előkészítsék a talajt a nagy offenzívára, amiről szó van. A kínaiak azonban ádáz el- lenállást tanúsítanak és hangoztatják, hogy egyetlen ponton sem fogják elhagyni állá- saikat.

A kínaiak különben a Kiangyn torlasz me- gerősítésén dolgoznak, amely védelmi gócp- ontja a Yangcse körzetében. A kínaiak szá- mítása szerint a japánok egyidejűleg fogják megindítani támadásukat a vizen, szárazfö- ldön és levegőben.

Mint Kantonból jelentik, dacára a kétszeri riadóznak, a város ma nem volt kitéve a ja- pán repülők látogatásának. Viszont a japán repülők Whampoat bombázták, amely 15 kilo- méternyire van Kantonról.

avatkózás" nagy művét betetőzni.

S akkor a tengeri kigyó újabb pár kilo- méterrel fog növekedni, hogy növekedése rö- videsen a végtelenség fogalmát érintse s Európa nyugtalanságát, a spanyol nép szen- vedését az elviselhetetlenség határáig fo- kozza.

Vajjon a bizottságok mindent nem látják? Lehetetlen, hogy ne lássák s éppen ezért erőszódk meg bennünk az a bo'ulató feltevés, hogy ezeket a bizottságokat nem az esemé- nyek irányítására létesítették, hanem ellen- kézőleg: az a feladatuk, hogy az események szellemi kárelvegyenek — mindaddig, míg a szölkakások helyét egy szép napra a tűz- kakasok foglalják el.

VILAG TÜKRE

Egy német-zsidó kiadó 1937-ben

Megjelent a berlini Schocken-Ve'lag idei Almanachja

Az élet zivatarjai e'ol mindig a tudomány eresze alatt bujt meg a zsidó. A tanulás, a „Lernen“ volt a menedéke. Az elmékedés erejével — a zsidóság sajátos misztikuma is javarészt elmékedés; nem engedi szabadjára a fantáziát, az Irásba kapcsolódik, annak pórázán mozog, azt magyarázza — hatalmas bástyákat épített maga köré; külön világot teremtett, amely elfeledtette vele a valóságot és érzéketlenné tette a csapásaival szemben. A tanulásba begubózdott zsidón beteljesedett az Irás szava: Utóttek, — nem fájt; vertek, — nem éreztem...

A zsidó multnak ez az alapvetően fontos, ez a végtelenül jellemző tünete járt egyre az eszembe, amikor a berlini Schocken új alma- nachját lepozgattam. Az első része a kiadó készülő könyveiből ad izellőt. Megmutatja, hányan, hányfelé és hányféle témán dolgoz- nak, hogy a Schocken új kiadványait megte- remtsék. Az Almanach befejező részében az eddigi produkció jegyzéke olvasható. A listája annak a párszáz német és héber könyvnek, amit fennállásának hat éve alatt Schocken kiadott. Végtelen széles a skálája. Biblior- dítások és okmányok a spanyol-zsidók mult- jából. A kantista Herman Cohen filozófiája és a kabbala egyik legősibb könyve, a Bahir. Jud Süss autentikus élettörténete és Franz Rosenzweig levelei. A gaonok rendelkezései és a Martin Buber kutatásai a messiánizmus ke'elkezőséről. Agnon regényei és Mose Ion Ezra világi költeményei. A híres Baer-féle sziddur és Elias Auerbachnak merész, sok és élesmondást kiváltó próbálkozása, hogy a biblia korabeli zsidóság életét feltámassza. Stifternek, az osztrák klasszikusnak zsidó tár- gyu novellája és az alexandriai Philo írsai.

Tovább is van. De minek folytatnók. Eny- nyi is elég, hogy megállapítsuk: Valóságos tünemény, egyenesen csoda, hogy mit és mennyit alkotott Schocken és a szányai alatt csoportosult író- és tudós tábor. És éppen ilyen tüneményes a Schocken tervezése, a közeljövő számára összeállított programja is. Olyan kivételes lelki erő mozgatja ezt a tá- bort, mint teszem a 15. századbeli rabbi Mó- se ben Jiczchak Menz-et, akiről Abraham Berliner beszél a német zsidók középkori éle- téről szóló könyvében.

Rabbi Móse részletes szakvéleménnyel vá- laszolt egy hozzá intézett kérdésre. A válasza befejező részében mentegetődik: Nem vála- szolhat eléggé alaposan, mert nincsenek kéz- nél a könyvei és nem futja az idejéből. „Már letelt a határidő, amit az érsek meghatározott és nem hajlik a könyörgésre, hogy akár egy órával is meghosszabítsa a tartózkodási enge- délyünket.“ Ez a rabbi tehát a küzletést meg- előző utolsó percekben is a vallás és a tudás problémáin tépelődött; amikor a nyomor és a hontalanság már közvetlenül fenyegette, még egyre az a kótás lázában égett.

Schockennek napjaink eme rabbi Spisej- nekAlmanachja — az idén is Móritz Mitzer, a vállalat lectorsa szerkesztette — versekkel kezd, George egykori heroldjának, Kai Wolfs- kehlnek néhány fordításával. Középkori „paj- tanim“, azaz poéták szólanak meg általa. A 11. században élt és az első kereszties hadjá- ratot megélt Binjamin ben Szerach szelichá- jából ideirok néhány sort. Mintha a mai né- met-zsidó lélek sikoltana belőlük az égnék:

O eile, schnell eile zum Weh Deiner Kinder, Den Schluchzenden, Stöhnenden, arg Gekra- enkten!

Pein ists, zu T'agen Galut und Knechtstum, T'itthtett zu sein den Sohlen des Unvolks.

Baeck főrabbi a római kor zsidóinak alap- vető eszméit ismerteti: a kinyilatkoztatást, a tradíciót és a messiánizmust. Zobel a „chevlo sel massiach“, a Messias jöttét megelőző va- judások tamudi és midrási irodalmából ad néhány szemelvényt. — Sukenik illusztrált cikk ea dura-curoposi zsinagóga fres- kóiról szól. Ez a 245-ből származó épület Szíria és Mezopotámia határán áll és a bibliai történetből vett pompás falfestmé- nyek díszítik. A zsidó képzőművészet egészen

aj megvilágításba került átaluk. Franz Rosenzweig, aki egy eddig kiadatlan levéllel is szerepel, a közkeletű felfogást támadja, hogy a szentély pusztulása teljesen új korszakot nyitott volna a zsidóság történetében. A zsidóság már a churban előtt idegen uralom alá került. A szentély és a népi nyelv már korábban elkülönödtek. A szétszórtságban élő zsidók már korábban messzemenőleg asszimilálódtak, de persze a vallási és a nemzeti különállásuk feladása nélkül. És a népi-szókásairól és törvényeiről is lemondott már a zsidóság az isteni törvény javára. Ezért nem válhatta ki a Titus katonájának a szentélybe vetett tücsövéje, azt a hatást, amit reméltek tőle.

Scholem professzor a 12. század német-zsidó chaszidjait, a chaszidé askenazit ismereti. A zsidó és a keresztény misztikum összefüggését állapítja meg. Tanulmányát néhány szemelvény követi: fordítások e korszak irodalmából, a Rokeachból, Mainz, Speyer és Worm tekanaiból, a 15. századbeli rabbi Israel Bruna egy tesuvájából, amely mindenképp a női divat tüngésével ellen és a kártyajáték ellen irányul.

Az impresszionista festészet nagysága, Max Liebermann, érdekes levéllel szerepel az Almanachban. Rembrandtnak a zsidósághoz való viszonyát igyekszik megvilágítani benne. „Rembrandt barátságos Manasse ben Izraellel és Ephraim Bonusszal csak arra váll, hogy R. nem volt antiszemita... Csak az bizonyos, hogy többre tartotta a zsidókat, mint a festészet objektumát a keresztényeknél. Nem azért, mert zsidók, hanem, mert a belsejük könnyebben kiolvasható a külsőjükből... A zsidók arckifejezése, az arcjátékuk, ahogy a

kezükkel, sőt az egész testükkel beszélnek, rokonszenvesebb volt számára, mint a hollandusok merevsége és zárkózottsága... Innen a vonzódása az óstementumi témákhoz... Ehez járult a spanyol, a portugál, egyáltalán a keleti zsidók pittoreszkje. A kosztümjeik, az arany és ezüst kegyzereik a zsinagógákbeli istentiszteletnél. A vallással mindennek semmi köze... És ami a fődolog: Rembrandt a zsidófértályban lakott és az ablakából megfigyelhette és lerajzolhatta őket... Rembrandt tehát esztétikai és művészeti okokból vonzódott a zsidókhoz. Hogy azután nem-e járult etikai ok is ehhez a vonzódáshoz, — nem lehet bizonyítani, de valószínű.”

Martin Buber két dolgozattal szerepel a Schocken Almanachjában. Egy ónéitrajai elemekkel átszőtt filozófémával Istenről és „Misé” fordítás-próbákkal. Az Almanach utolsó nyolc közleményének központjában Palesztina áll. Agnon novellája a szentföld porának tradicionális szerepéről szól, amelyet az ehantolásoknál játszik. Cohn-Reiss a gyermekkorára emlékezik, melynek a 70 év előtti Jeruzsálem volt a színhelye. Mandelbaum Palesztina növényvilágát ismerteti, Ernst Simon az 1921-ben mártírhalált halt extravagáns palesztinai költőről, József Chájim Brennerről ír. Cikkét Brenner noteszének fordítása követi. A sorozatot kurd-zsidó és samaritánus legendák fejezik be s egy vers, amelyet Ludwig Strauss az őrségen költött.

A közel kétszáz oldalas könyvek összevissza 60 Pfennig az ára. Erdemes megszerezni, hogy megismerkedjünk a szomorú 1937-es esztendő vezető szereplő német-zsidó kiadójának heroikus munkájával.

(g. s.)

Az Aguda is részt akar venni a zsidó állam építésében

A terroristák elől külföldre menekült Haifa arab polgármestere. Kártérítést kaptak a zavargások áldozatainak hozzátartozói. Két zsidó kolónia szubvenciót kapott a kormánytól

London, szeptember 30. Jakob Rosenheim, az Agudasz Jisroel elnöke és H. A. Goodman, az Aguda politikai főtitkára előadást tartottak Londonban a marenbadi Knessio Gedajlo tárgyalásainak eredményeiről és azoknak jelentőségéről.

Senki sem hitte volna — mondotta Goodman — hogy a marienbadi kongresszus középpontjában a tervbevett zsidó állam kérdése fog állani. Az Aguda kereste az együttműködés útját a különböző szervezetekkel. De arra a javaslatra, amit az Aguda a revizionistákkal együtt tett a konferencia ügyében, a Jewish Agency nem is válaszolt. Sajnálatos dolog, hogy a Cionista Szervezettel való kerekasztalkonferencia ügyében a Jewish Agency nem is válaszolt. Sajnálatos dolog, hogy most is szakadékok állanak a pártok között, mialatt a zsidók ellenfelei egységesek.

Jakob Rosenheim kifejtette, hogy a marienbadi kongresszus összes delegátusai egységesek voltak abban, hogy a zsidó állam csak vallási alapon és az Aguda közreműködésével épülhet fel. Az idealisták azon reménye, hogy a zsidó állam a vallási fejlődés útján fog haladni, gyözedelmeskedett a realisták félelme fölött, akik az ortodoxia elnyomásától tartanak.

Megindult az arab notabilitások

Jeruzsálem, szeptember 30. Hassan arab polgármestere váratlanul külföldre utazott és megszakította a városi közigazgatás vezetésében kifejtett működését. A polgármester nemrég tért csak vissza hosszabb külföldi utjáról és általános a vélemény, hogy az arab szélsőségek terrorja kényszerítette arra, hogy családjával újból elhagyja az országot. A polgármester ellen ugyanis újabb merényletet kíséreltek meg, mivel egyike azon arab előkelőségeknek, akik békés együttműködésben akarnak élni az angolokkal és a zsidókkal.

Machmud el Chatif sejk, aki Haifa mellett lakik és az utóbbi időben többször kapott fenyegető levelet a „fekete kéz”-től, Sziríába menekült.

Jeruzsálem, szeptember 30. A palesztinai kormány tudvalevően 30 ezer fontot szavazott meg a tavalyi zavargások áldozatai hozzátartozóinak. Ebből az összegből 18 ezer font kártérítés zsidóknak jut. Ezen összeg szétosztására a Vaad Leumit, a zsidó nemzeti tanácsot bízta meg a kor-

mány. Az elosztási kulcs szerint Jeruzsálemben és környékén 20 halott és 29 sebesült után 4200 fontot, Tel-Aviv körzetében 53 halott után 6900 fontot és 58 sebesült után 1727 fontot, Nathaniában és környékén 10 halott után 1275 fontot és 6 sebesült után 160 fontot, Haifa körzetében tíz halott után 1800 és 6 sebesült után 270, Názareth körzetében hat halott után 1050 és 4 sebesült után 115 fontot fog fizetni a Vaad Leumi a kormány által kiutalt kártérítési összegből. Ilymódon 99 halott és 103 sebesült zsidó hozzátartozói kapnak kártérítést.

Kormány-szubvenció két zsidó kolóniának

Ugyancsak Jeruzsálemből jelentik, hogy a kormány megkezdte a kifizetéseket abból a segélyalapból, amelyet a hegyvidéki parasztnak ültetvényeik fejlesztésére szavaztak meg. Az első kifizetésekből Kirjath Anavim és Ramath Rachel zsidó kolóniák is megkapták a nekik járó részt. A segélyt kölcsön formájában kapják, amelyet nyolc éven belül kell visszafizetniük a telepeseknek. A fellaachok 8 százalékos kölcsönt kapnak a kormánytól.

Tel-Aviv, szeptember 30. A kormány vámhivatala igazgatójának meghívására Rokeach telavivi polgármester, a telavivi kikötő igazgatójának kíséretében Haifába utazott, hogy megtekintse és tanulmányozza a hajózási személyforgalomra szolgáló épületeket és berendezéseket. A telavivi kikötőben ugyanis rövidesen hozzálátnak a hasonló épületek és berendezések építéséhez.

Szabó Imre legújabb munkája

Erdély zsidói

I. rész.

tanulmányok — chaszidok — cionisták

Cluj zsidói a város kultúrájában.

A napokban megjelenik!

Minden zsidó családnál nélkülözhetetlen

„Európa” rendezés miniszteri engedély alapján

Utlevel nélkül

Különvonat

Budapestre, Prágába, Bécsbe

III. osztályon, számozott helyekkel.

Indulás: 1937 október hó 14-én reggel

Visszaérkezés: 1937 október hó 20-án este

Jelentkezési határidő: 1937 október 7 este 6 óra.

A közös utlevélhez szükséges okmányok: a) A certificat de nationalitate hiteles másolata; b) arcképes személyazonossági igazolvány, vagy ennek hiányában a kerületi rendőrkormányzat által igazolt fénykép, vidéken: a községi jegyző által hitelesített személyleírás; c) Katonakötelesek: livret.

2. Valutakivétel tekintetében a Nemzeti Bank fennálló rendelkezései mérvadóak, vagyis: minden utas vihet magával 2000 lej fémpénzben, 1000 lej ellenértékét pengőben és 1000 lej ellenértékét más valutában.

Részvételi díjak Clujról:

	Közös utlevéllel	Egyéni utlevéllel
Budapestre	1450	1050
Bécsbe	2900	2500
Prágába	—	2780

A részvételi díjban benfoglaltatik: a vasut oda és vissza III. oszt. és a vizumok, 4 éven ahu gyermek bárhova 590 lej, 4 éven felüliek teljes díjat fizetnek.

Jelentkezni az Uj Kelet kiadóhivatalánál Cluj, Str. Baron L. Pop 10. Telefon 18-60.

Delila

— Molnár Ferenc színművének bemutatója Kolozsváron —

A hideglelkű, csábító Delila bibliai történetét már számos változatban vitték színpadra, többek között Vajda Ernő irt évekkel ezelőtti egy modernizált színpadi Delila-változatot.

Annak bizonyossága ez, hogy Delila, helyesebben a Delila-típus lelki alkátát a bibliai krónikás sub specie aeternitatis — az örökkévalóság jegyében látta meg és adta át az utókornak anélkül, hogy az utókor okult volna belőle.

Delilák ma is vannak, csak jelmezeik és körülmények változtak meg. S ma is vannak Sámsonok, akiknek erejük azonban nem a hajjukban, hanem társadalmi helyzettségükben van s ez az erő éppen úgy gyöngeséggé változhat, mint az eredeti Sámsoné, ha felül a delilái csábításnak és felforralt vágyai illuzióit viszi a vásárra.

Molnár Ferenc csak egy szímbőlum erejéig használja fel a bibliai Sámson és Delila történetének mélyeséges tanulságait, megrázó tragikumát és halhatatlan realizmusát. De ez a szímbőlum a modern cselekményen keresztül is csodálatos fényben ragyog és olyan örök emberi dolgokra világít rá, amelyeknek művészi felvázolása taán legmaradandóbb, legértékállóbb teljesítménye ennek a színpadi ezermesternek.

Míg régebbi darabjaiban, kivéve a Liliomot, Molnár Ferenc a legritkább esetben tudott csak ellenállni a kissé hazárd játékszenvedélynek: a Delila minden mondata, minden fordulata, minden szellemessége egy érett művész, egy mosolygón fölényes böcs, egy, a női és férfi éleket zsigereibe látó író megnyilatkozása, akinek tekintete fölényesen siklik el mélyeségek és magasságok felett.

Semhol semmi trükk, kiagyalt színpadiasság nincs ebben a darabban, ellenben annál több finomság, a vonalvezetésnek páratlan egyszerűsége, napfényes tisztaság, melyben a spektrum mind a hét színe benne van.

Molnár Delilája nem főúri hölgy, nem díszes, páváskodó, majesztéltikus külsejű démon, mint a bibliai Delila, hanem egy csinos kis pincérlány, aki a pénz erejének hódó, aki az öregedő vendéglőben nem a hajdani nőhódítót szereti, hanem csupán szerencsejátékot nyert tizezerdollárját.

Sámson ereje a hajában volt, Molnár Sámsonjának (Virág urnak) ereje a pénzében, mely, amikor elvész: elvész vele a kis Delila „szerelem” is.

A derit ebben a darabban a modern Sámson felesége árasztja maga körül, a női átlag számító ravaszágának, pilléskedő gonoszkodásának megnyugtató ellentétét, akinek jósa-

ga, szelid okossága, lelki bátorsága mintegy mentőglóriákat ragyog fel a játék tragikumus egén, hogy végül is katharizist, megbékélt feloldozást ajándékozzon mindenkinek: Sámsonnak és Delilának egyaránt.

Ebben az asszonyakban — úgy érezzük — Molnár csaknem halhatatlan figurát teremtett, egy tapasztalatokban gazdag élet költői summáját adta; a delilai rontás ellenképet: a megtartó és óvó szerelem apoteozisát szöveltatta meg.

S míg régebbi darabjainak szellemessége rendszerint kihegyezett paradoxonok élén táncolt, addig a Delila határozottan heinel espritje az emberi természet, a körülöttünk zajló hitványeség-áradat elevenébe vág és a humor könnyével-kacajával bilincsei le a közönséget. (Csak egy ilyen szellemességet ragadjok ki, mely így hangzik: „Az ember pénz nélkül nem lehet igazi férfi.”)

A „Delila” epizód-alakjai a régi molnárférenci recipe szerint készültek: izes gaminiség, kipoentírozott hatások hordozói, úgy hatnak, mint kivételes karrikozozó tehetséggel megrajzolt illusztrációk — egy-egy pompás élethez.

A darab lenyűgöző művészete teljes egészében meghódította a premier közönségét és hatalmas sikert aratott.

A mi viszonyainkhoz mérten a Delila ragyogó, emlékezetes előadásban került színre. A címszerepét Fényes Aliz játszotta, aki a kis nagyralátó proletár-Delila megszemélyesítőjeként nagy tehetségének legjavát adta bele a játékba — a legteljesebb siker mellett. A pálmát ezuttal mégis Erényi Bócsének kell odaiténiünk, aki annyi melegséget, annyi színt, annyi asszonyi ösztönösséget szóltaltott meg, mintha egészen nagy színésznők ílete szállotta volna meg. Sokat várunk még tőle és nagy nyereségnek tartjuk visszazserződését. Primadonnai elindulása óta nagy utat tett meg: kiváló drámai színésznő lett. Nagyon fejlődött Mészáros Béla is, amit tegnapi szereplése is bizonyít. Egyes zökkenőktől eltekintve egészen kifogástalan alakítást nyújtott. Tompa Pufi remek humora, vaskos érzelmessége ismét elragadó volt. Lantos Béla a völegény szerepében nem sok illuziót tudott nyújtani. Talán Perényinek inkább megfelelő volna ez a szerep. Kiseb szerepeikben Szabados Árpád és Tóth Elek adtak kitünőt. A rendezésért Szabados Árpádot illeti elismerés. A szereplőket a közönség forró tapsokkal ünneplte.

Salamon László

Antonescu k...
féle körlevél

Nép...
gos...
a ga...
ügy

Statistikák

Bucuresti, szeptemb...
munkban megemlített...
lyettes miniszterelnök...
miniszter és Pop Val...
niszter hosszabb meg...
egymással a gazdasági...
bevezetésével kapcsok...
zón Dinu Bratianu a...
folytatott Pop Valérr...
óraig tartó megbesz...
az ominózus körlevél...
rendelkezéseit oly ha...
itélte el vasárnapi be...
tianu. A Dimineata et...
nu Bratianu a megbes...
ten és hangsúlyozott...
pontját ebben a kérdé...
niszter előtt.

Ami Inceulet, Cancio...
nácskozásait illeti, en...
rendkívüli érdekesség...
ményei vannak. Az töl...
Victor Antonescu kü...
az elmúlt hetek során...
dott és nagyfontosság...
sokat folytatott a ny...
vezetőivel,

átiratot intézett Pop...
ben rámutat arra, h...
ben nagy idegesség...
gazdasági numerusz...
tépét célzó

A külügyminiszter leve...
sokat kér Pop Valértől...
akarja a vállalatok sz...
nosítását keresztülvinn...
za, hogy

genfi körök igen ér...
egyes tagállamok: n...
kényességét és határ...
szállanak azon népe...
térnek a genfi.

Ennek megfelelően An...
jék vele a kormány v...
jegyzésekre, amelyeket...
tesznek Pop Vaier kö...
tosan. A tegnapi minis...
lés, valamint Pop Vale...
tanácskozásai során t...
tatták a válasz szöve...
kormány táviratilag j...
ből éppen elindulni ké...
ternek.

Victor Antonescu in...
levél kérdésében a ga...
klauzusz bevezetésére...
kétségkívül kiemelkedő...
mozzanata, amely nem...
kezmények nélkül. Pop...
szetesen mindent elköv...
az ország közvélemény...
lág előtt megindokolja...
ban megirtuk, hogy a...
munkavédelmi törvény...
lenörző bizottság elnök...
mattoral jelentést ké...
elem helyzetéről az e...
Moteanu konkluziókép...
dély megvonását és d...
alkalmazását javasolja...
szemben, amelyek nem...
munkavédelmi törvény

Növekedés...
arányszám...
A mai lapok feltün...
nek Moteanu szenát...
amelynek vezérő moti...

Antonescu külügyminiszter szenzációs intervenciója Genéből a Pop Valer-
léle körlevél miatt

Népszövetségi körök felvilá- gosítást kértek a kormánytól a gazdasági numerus clausus ügyében

A kormány táviratilag juttatta el választát Genfben

Statistikákkal igyekeznek Pop Valer az etnikai arányosítást megindokolni

Bucuresti, szeptember 30. Tegnap szá-
munkban megemlítettük, hogy Inceulet he-
lyettes miniszterelnök, Cancicov pénzügy-
miniszter és Pop Valer kereskedelmi mi-
niszter hosszabb megbeszélést folytattak
egymással a gazdasági numerus clausus
bevezetésével kapcsolatban. Ezt megelő-
zően Dinu Bratianu a liberális párt elnöke
folytatott Pop Valerrel több, mint egy
órán tartó megbeszélést. A napirenden
az ominózus körlevél szerepelt, amelynek
rendelkezéseit oly határozott formában
ítélte el vasárnapi beszédében Dinu Bra-
tianu. A Dimineata értesülése szerint Di-
nu Bratianu a megbeszélés során ismét-
ten és hangsúlyozottan leszögezte állás-
pontját ebben a kérdésben az iparügyi mi-
niszter előtt.

Genf ideges

Ami Inceulet, Cancicov és Pop Valer ta-
nácskozásait illeti, ennek az értekezletnek
rendkívüli érdekessége és fontossága elő-
zményei vannak. Az történt ugyanis, hogy
Victor Antonescu külügyminiszter, aki
az elmúlt hetek során Genfben tartózkod-
ott és nagyfontosságú politikai tárgyala-
sokat folytatott a nyugati nagyhatalmak
vezetőivel,

átiratot intézett Pop Valerhoz, mely-
ben rámutat arra, hogy genfi körök-
ben nagy idegességet váltott ki a
gazdasági numerus clausus beve-
zését célzó körlevél.

A külügyminiszter levelében felvilágosítá-
sokat kér Pop Valertől arra nézve, hogyan
akarja a vállalatok személyzetének roma-
nizációját keresztülvinni, majd hangsúlyoz-
za, hogy

genfi körök igen érzékenyen figyelik
egyes tagállamok nacionalista tevé-
kenységét és határozottan szembe-
szállnak azon népekkel, amelyek el-
térnek a genfi ideológiától.

Ennek megfelelően Antonescu kéri, közöl-
jék vele a kormány választát azon meg-
jegyzésekre, amelyeket genfi körökben
tesznek Pop Valer körlevelével kapcsola-
tosan. A tegnapi miniszterközi megbeszélés,
valamint Pop Valer és Dinu Bratianu
tanácskozásai során többek között megvit-
tatták a válasz szövegét is, amelyet a
kormány táviratilag juttatott el a Genf-
ből éppen elindulni készülő külügyminis-
ternek.

Victor Antonescu intervenciója a kör-
levél kérdésében a gazdasági numerus
clausus bevezetésére irányuló akciónak
kétségteljesen kiemelkedő és nagyfontosságú
mozzanata, amely nem maradhat követ-
kezmények nélkül. Pop Valer dr. termé-
szetesen mindent elkövet, hogy körlevelét
az ország közvéleménye és a politikai vilá-
g előtt megindokolja. Tegnap számunk-
ban megírtuk, hogy a miniszter a nemzet-
munkavédelmi törvény alkalmazását el-
lenőrző bizottság elnökével, Moteanu szená-
torral jelentést készített a román
elem helyzetéről az egyes vállalatokban
Moteanu konkluzióképpen a munkaenge-
dély megvonását és drasztikus szankciók
alkalmazását javasolja azon vállalatokkal
szemben, amelyek nem tettek eleget a
munkavédelmi törvény rendelkezéseinek.

Növekedett a kisebbségi
arányszám

A mai lapok feltűnő részleteket közöl-
nek Moteanu szenátor ur jelentéséből,
amelynek vezérlő motívuma az a megállá-

pitás, hogy a kisebbségi alkalmazottak
arányzáma az elmúlt évek során jelentős
mértékben emelkedett a román iparban
és kereskedelemben. Nem áll módunkban
kontrollálni ezeket a fantasztikus és telje-
sen valótlannak tűnő számadatokat, ame-
lyeknek tarthatatlanságát a mindennapi
élet éppen eléggé bizonyítja. Moteanu je-
lentése 150 fontosabb vállalat szemlye-
zetének nemzetiségi összetételét dolgozza
fel, ezen felül pedig 75 textilvállalat ada-
tait foglalja egybe. Megállapítja, hogy a
külföldi alkalmazottak arányzáma az
utóbbi években az összes kategóriáknál
hatalmas mértékben csökkent. Ami a ki-
sebbségeket illeti, ezeknek arányzáma,
különösen az adminisztratív tisztviselők-
nél jelentősen megnövekedett. A kisebbsé-
gek arányzáma a képesített munkások-

nál 30.8 százalékról 58.3 százalékra ug-
rott fel. Az alantas technikai személyzet-
nél 55.6 százalék a kisebbségek arány-
záma az elmúlt évi 32 százalékkal szem-
ben. A románok arányzáma az összes ka-
tegóriáknál csökkent, kivéve a tanulatlan
munkásokat, ahol 54 százalékról 59.7 szá-
zalékra emelkedett.

Százötven vállalatnál — mondja a je-
lentés konkluziója — a román elem arány
száma fokozatosan csökken a kisebbségek
javára. Ezek a vállalatok 15 milliárd 100
millió lej tőkét képviselnek.

A töké szerepe

A jelentés ezután a kisebbségi és kül-
földi töké túsúlyáról beszél. És megállá-
pítja, hogy a háboru utáni első négy esz-
tendőben a töké nacionalizálására irányu-

A páneurópai unió nagyszabású emlékünnepele Genfben Masaryk emlékezetére

Coudenhove, Koht, Ossusky, Politis és Bencour beszédei

Genf, szeptember 30. (Rador.) A pa-
neurópai unió tegnap este az egyetemen
előadást tartott, amit Masaryk emlékének
szenteltek. Coudenhove-Kalergi, az unió
elnöke, rámutatott arra, hogy Masaryk
az európai szellem jelképe volt. Koht nor-
vég külügyminiszter kijelentette, hogy az
elhunyt a demokrácia, nacionalizmus és
szocializmust testesítette meg. Ossusky pá-
rizsi csehszlovák követ hangoztatta, hogy

az elhunyt elnök az volt Csehszlovákia
számára, mint egy apa a gyermek számá-
ra. Paul Bencour kijelenti, hogy Masaryk
kulturája, eszményei és egész élete az eu-
rópaiság képviselője volt. Politis, mint a
politikai okosság és európai eszmeny
apostolát állítja be Masarykot. Végül
Coudenhove-Kalergi ígéretet tett arra,
hogy a páneurópai mozgalom Masaryk
szellemében fogja követni céljait.

Villamosvasut építésére kért koncessziót Nagybányán egy fiatal mérnök

Tartia mérnök az egész bányavidék villamosítására készített tervet

Bairamare, szeptember 30. (Az Uj Kelet
tud.) Az egész bányavidéken illető
nagyfontosságú kérvény érkezett a napok-
ban a nagybányai városházára. Tartia
Ioan aranyosmedgyesi gör. kath. esperes,
szénátor fia, Tartia Valériu fiatal elektro-
mérnök nevében arra kéri Nagybánya vá-
rosát, hogy koncesszionálja neki a város
területén a villamosvasuti közlekedést.

A fiatal mérnök a bányavidékről készí-
tette az oklevél elnyeréséhez szükséges

vizsga témáját, amelynek során arra a
megállapításra jutott, hogy a blidári
völgyben olyan hatalmas vízmennyiséget
tud összegyűjteni és olyan magasra tudja
azt felhajtani, hogy az onnani esés által
több ezer lóerőnyi hajtást sikerül elérnie,
amivel nemcsak az egész bányavidéket, de
Szatmár megyét is villanyosítani tudja.

A kérvényben a fiatal mérnök Nagybánya
területén a vasutállomástól a főtérig, a
7-es granicsár kaszárnyáig, továbbá a
szomszédos Borpatak községig és a Luca-
ciu utcán keresztül Fernezelyig, valamint
Felsőbányáig és a gyönyörű fekvésű ki-
ránduló helyig, a Bódi tóig kéri a kon-
cessziót. Ezeket a vonalakon állandó vil-
lamosjáratot létesítené.

A kérvényben megemlíti, hogy 25—30
esztendő után az egész hálózat a város
tulajdonába menne át.

A nagyjelentőségű kérés a tegnap ke-
rült az időközi bizottság elé, amelynek
minden tagja lelkesen fogadta az ajánla-
tot, hiszen egy ilyen villamoshálózat ki-
építése rövid idő alatt sokszorosára emel-
né a bányavidék forgalmát, de nem is sza-
bad a fejlődés útját állani, mikor alkalom
kinálkozik rá.

ló törekvéseket később teljesen feladták.
A kisebbségi kézben lévő ipari töké prob-
lémája a töké és munka közötti harc for-
máit ölti magára, miután a munkát a ro-
mán polgárság képviseli, amely létjogát
és a vezetéshez való jogát követeli a nem-
zetgazdaságban. Hitvatkozik a jelentés a
textilipar helyzetére. 75 bányati, erdélyi,
bukovinai és regáti vállalat helyzetét ta-
numányozta a bizottság. A vállalatok 1
milliárd 107 millió 60 ezer lej tőkét ké-
pviselnek, vagyis az egész romániai textil-
ipar tőkéjének 21 százalékát. Ezeknél a
vállalatoknál a „felsőbb adminisztratív
személyzet“ 76.23 százalékban kisebbségi,
az alsóbb adminisztratív személyzetnél 75
százalék a kisebbségek aránya, a felsőbb
technikai személyzetnél 64 százalék, az
alsóbb technikai személyzetnél 51 százalék
a kisebbségek arányzáma. A képesített
munkások 72.8 százalékban, a tanulatlan
munkások 63 százalékban kisebbségek,
ezeknél a vállalatoknál. „Ezek az adatok
— fejezi be a jelentés — eléggé vissza-
tükrözik a román elem tragikus helyzetét
ebben az iparágban, amelyért az állam és
a román kollektivitás annyi áldozatot
hoz.“

Az időközi bizottság elvben tehát elfo-
gadta az ajánlatot, azonban felhívta a
mérnököt, hogy részletes tervekkel mutas-
son be a városnak és a koncesszió végle-
ges megadása ügyében csak azután dön-
tenek.

Értesülésünk szerint Tartia mérnök,
miután a bányavidéki villamoshálózatot
megvalósította, az állami vasutigazgató-
ságtól kéri fogja Szatmár-Nagybánya
között az ut koncesszióját, majd Nagybá-
nya-Kápolnok-Monostor között, mert az
egész megyét villamosítani akarja.

Kiszivárgott hírek szerint ehhez a vál-
lalkozáshoz kétszázmillió lej befektetés
szükséges és a vállalkozó mérnök háta
mögött olyan tökeerős pénzemberek álla-
nak, akik hajlandók ebbe a vállalkozásba
belemenni, mert a mérnök tervei a leg-
messzebbmenő rentabilitást mutatják.

Badoglio Budapestre látogat

Budapest, szeptember 30. Pietro Ba-
doglio, Addis Abeba hercege, marsall és
az olasz nagyvezérkar főnöke, Röder Vil-
mos magyar honvédelmi miniszter meg-
hívására október hó 1-én, pénteken né-
hány napra kíséretével (Valle, Rosso, Pa-
riani tábornokok) együtt Magyarországra
érkezik, ahol rendkívül meleg fogadtatást
készítenek elő számára.

Ha az arczsine fakó, szűrkéssárga és te-
kintete bágyadt, ha hangulata nyomott és ne-
néz álmok gyötlik, ha a bél túlságos rotha-
dási folyamatai, gyomorfájás és epepangás
kinozzák, olyankor tanácsos néhány napon át
reggel felkeléskor egy-egy pohár természetes
„Ferenc József“ keserűvizet innia. Az orvo-
sok ajánlják.

Cselal Bayar helyettes miniszterelnök nagyjelentőségű kihallgatása Ataturk elnökénél

Ankara, szeptember 30. (Rador.) Cse-
lal Bayar helyettes miniszterelnök tegnap
repülőgépen Isztambulba utazott, ahol
Ataturk elnök kihallgatáson fogadta. A
delután folyamán Cselal Bayar visszatért
Ankarába.

OLCSÓBB LETT
ÉS SZEBB LETT A
RÁDIÓÉLET
64 oldal teljes mélynyomás
kötetként 6 lej legérze-
letesebb világússal.
Előfizetési ár egyegyed évre
75 lej.
Journal Import, Oradea

„Machlajke“ — száztíz év előtt...

Irtá: Gábel Sándor

A váradai zsidó bíróság feljegyzései között sok érdekes adat található. A különféle polgári természetű perek jegyzőkönyve mellett nem ritka a hitközségi perlekedések tárgyalása. Az intenzív zsidó élet érthető volt abban a korszakban, amelyben a zsidó lakosság megérett a dacára polgári jogokkal nem rendelkezett és így minden feltörő közéleti szereplési szándék a zsidóság belső életében nyert kielégülést. Ez az élelnek zsidó közélet már akkor is kiterjedt a széthúzókat, ezáltal a csuf személyi torzalkodások sem tartoztak a ritkaságok közé. A „machlajke“ a zsidó közönségben való veszekedések és torzalkodások már abban az időben is nélkülözheték az objektív magasabbrendű célt, inkább „part pour l'art“ magáért a széthúzásért történtek s így természetük szerint gyakran csaptak át a kíméletlen személyeskedés áldatlan terére.

Itt közöljük a berettyó-ujfalusi hitközségben s a templomban élelt hamisítatlan személyi „machlajke“ történetét, amelynek végső akkordjai a váradai Sidó Tanács jegyzőkönyvében nyerne megörökítést és jellemző körképet festenek az akkori állapotokról. A vádottól az ujjfalusi templomban — ahol nyilvánvalóan a zsidó közélet minden nevezetesebb mozzanata fordul elő — megvonták a „tisztas nevet“, a morénu-titult, egyben megszüntették az ottani zsidó bíróság tagjává történt megválasztását. Az indoklás hiányzik. Az ügy végső fórumon a váradai Sidó Tanács elé került, amely ezen intézkedéseket hatálytalanná és kimondta, hogy a tisztas címet adományozni és megvonni egyedül a Fő Rabinak van joga. De beszéjen a jegyzőkönyv, amely a tényállást elég világosan ismerteti a következőkben:

„Felvétetett B. Ujjfalusi Sidóság részéről ugyan oda való Miliczter Lázár és Nagy Lajos Izraeliták ellen Fő Szolga Biró Tekintetes Miskolczy Károly Ur eleibe terjesztett, Tisztelt Fő Szolga Biró Ur által pedig a felek kihallgatása s minden ezen kihallgatást megelőzőt körülménynek, s magának a ténynek is megvizsgálás utáni elítélés végett jelen Bírósághoz át tett azon Vád: miszerint a bepanaszoltak bizonyos szombat napon a Templomban botránysos garázdálkodást és betelentéseket követtek mely: mely alkalommal a feleknek kellő kihallgatása után ítéltetett: Mind a panasz előadott B. Ujjfalusi Sidó Biró Friedmann Márton, mind a vádoltatott Miliczter Lázár és Nagy Lajos előadásukból a tetszésük ki, hogy a Templomban elkövetett botránysos kifakadás annak eredménye volt, hogy Miliczter Lázár a tisztas névtől, melyet ki ki csak a fő Rabi által — milyen volt jelesül a közelébb elhunyt Váradai fő Rabi — ajánlkozathatnak, s töle ugyan az által foszthatnak meg — a B. Ujjfalusi Sidó község maga oktából megfosztotta s abból kivetteztette; mivel — mint föntebb és érintetett — erre egyedül a fő Rabi van jogosítva: ugyanezért ezen tette B. Ujjfalusi Sidó községnek nem helyeseltethetvén, sőt épen érvénytelen lévén Miliczter Lázár a tisztas névtől most is felruházottnak lenni nyilváníttatik; s mind ő mind Farkas Sámuel, kik miután törvény szabta módon a nép által Ttes Fő Szolga Biró Ur jelen létében Tanácsnokká választottak, ezután pedig tsak hamar a Bíróság által a Tanácsból törvény világos rendelete ellen kirekesztettek, ugyan tsak a Bíróság által helyettek választottaknak — ezennel kimozdításával ugyanazon hivatalukba visszahelyeztetvén. Mivel azonban Miliczter Lázár a rajta esett méltatlanságot nem maga uttyán és helylén, hanem az Isteni tiszteletre rendeltetett Egyházbán s így botránysos módon kívánta megtorlani: ezért a Váradai Koldus Apólo intézet Pénztárába 6. ugy szintén a Magyar Korháza részére is 6

ftot fizetni, a B. Ujjfalusi Sidó Tempion részére pedig valamint Miliczter ugy Nagy Lajos is — ki amazt pártolni kívánván tette amit tett, s ezen tette tsak annyiban rovatik meg font gyertyát büntetésül adni kötelezetnek. mivel azt nem helylén tselekedte — hat hat Végre mind ketten a közelébb következő Csötörtökön — mint Innep első napján. dél előtt, midőn a Templomban a Tizparancs fog a nép előtt olvastatni a Váradai Egyházi által elejekbe írott, s (alatt eredeti Héber nyelven) alatt pedig Magyarra fordítva álló, s előttök a Templom Szolgája álta Héber nyelven olvasandó megkövető beszéddel fogják az egész Község jelenlétében a Tizparancsot, s az egész Tempionot megkövetni“.

Ugyanezen jegyzőkönyv tárgyalja egy kevésbé érdekes magánjellegű perét, felsőbb fórum gyanánt, a B. Ujjfalusi Sidó Bíróságnak. Az elsőfoku ítéletet a Váradai Sidó Tanács teljes egészében azzal az indoklással semmisítette meg, hogy az a józan gondolkodással mély ellentétben áll — és ebben az esetben még akkor sem maradhat ítélet — az ítélet, ha törvényes formák között lett eldöntve. „Amennyiben pedig — mondja szöszérint a jegyzőkönyv — a B. Ujjfalusi Birák Vallási törvényen építik ítéletüket, erre nézve megjegyeztetik: hogy mi Magyar Honban iakván, köteleseknek érezzük magunkat e Haza törvényeivel alkalmazni, s minden olyan ügyeket, melyek nem Vallásos Szertartásokat tárgyalnak, azon törvények szerent intézni, s óhajtuk, hogy a B. Ujjfalusi, sőt minden külföldi Izraeliták Birák is — mint kik velünk együtt szívzakadva óhajtják a polgárossodást — mindenkor ezt tartásák szemek előtt.“

KÖZGAZDASÁG

Gazdasági hetiszemle

— Bánsági levél —

Timisoara, szeptember 30. A most folyamatban levő mezőgazdasági munkálatok: a tengeri termék betakarítása és aztán: a közelgő szüret, a mezőgazdaság érezhető formában vonták ki a kereskedelmi élet vérkeringéséből. A vidéki kereskedők éppen ezért az ilyenkor szokásos üzletelenséget nagyon megérik, aminek természetesen következménye, hogy az angrosszisták és a gyárosok is nehezen jutnak most hozzá külvilágukhoz. Ez a mostani helyzet, magától értetődik, hogy csak periódikus „válságnak“ számít és az adott körülmények között senkinek sem lehet semmilyen különösebb oka, hogy a mostani adottságból messzemenő következtetéseket vonjon le. A konjunktúrális vonalon ezideig még semmi törés nyoma nem látszik és a tendencia is a felfelé ívelés jegyében nyilatkozik meg.

PÉNZPIAC

A pénzpiacot ezidőszent két komolyabb probléma okoz gondot az érdeklődő gazdasági köröknek. Arról van nevezetesen szó, hogy az üzleti tranzakciók Svájc és Németország felé állandó nehézségekbe ütköznek. Az első esetben, ha a román exportőr árut szállít Svájcba, a szállítást lebonyolítása után csak 40 százalékát kapja meg járandóságának a Nemzeti Banktól, míg a további 60 százalékra egyszerűen várnia kell mindaddig, míg egy román importőr jelentkezik a láthatáron és így a román importőr által befizetett lejekkel a Banca Nationala kielégíti az exportőrt. A folyamat nagyon nehézkes, mert Svájcban igen keveset importálunk az országba, ezzel szemben az export igen nagyarányú lehetne, ha a Banca Nationala nem folytatná az adott esetben az ismertett pénzügyi politikát.

A német eset azzal komplikálódik, hogy a Banca Nationala a kiszállított áruk után járó követeléseket közel kéthónapi késéssel fizeti ki az exportőrnek. Ez a politika állítólag azt a célt szolgálja, hogy ezáltal a Nemzeti Bank biztosítsa a

belsőpiacot az általa megállapított márkakurzust. Akárhogyan is álljunk a helyzettel, tény az, hogy ugy az egyik, mint a másik momentum súlyos akadályként jelentkezik a gazdasági életben.

Egyebekben: a bankok a szokásos pénzügyi tranzakciókat bonyolítják le. A forgalom elég élénk, a bankoknak nincs okuk panaszra, de nem is panaszokdnak.

A GABONAPIAC HIREI

Két különös jelenséggel állunk szemben: azt állítják, hogy kevés buza van az országban és ennek ellenére a buza irányzata és általában a gabona irányzata peridókusán inkább árcsökkenő tendenciát mutat. Különösképpen áll ez a megállapítás a bánsági viszonyokra, ahol a tavalyhoz képest 20—30 százalékos buzatermes csökkenést regisztrálnak és ennek ellenére az árak a legtöbbször erősen alatta állanak a tavalyi áraknak.

Hogy miért állhatott elő ez a mostani helyzet a Bánságban, arra több magyarázat is van. Pillanatnyilag például az export gyöngye eredményeket mutathat fel. Ennek egyik igen súlyos oka, hogy a Földközi tengeren a hajószállítás az ismert okok: kalózkodások, hajósüllyesztések miatt szünetel. Aztán: Bánát messzi esik Constantától és a többi tengeri és dunai kikötőtől s így a hatalmas fuvarszállítás itteni viszonylatokban erősen leteri az árat a kikötői árakkal szemben. De nagy bajnak számít az is, hogy a belső fogyasztás erősen lecsökkent. A Bánságban szinte hihetetlenül hangzik, hogy míg a tavaly egy hónap alatt például maga Temesvár városa 180—190 vagon búzát fogyasztott, az idén ez a szám 90—100-ra csökkent, ami egymagában 50 százalékos redukciót jelent.

Általában az a vélemény alakult ki országszerte, hogy a buza ára immár a közeljövőben erősen emelkedni fog. Ennek természetesen oka, amiről már korábban is megemlékeztünk, hogy kevés a buza az országban. A fővárosi lapok az adott helyzet illusztrálására példákat is sorakoztatnak fel s ennek során megállapítják, hogy a constantai kikötőben 1936 június-júliusában 1089, július-augusztusban 2677, augusztus-szeptemberben 7322, továbbá szeptember első felében 3779 vagon búzát szállítottak ki az országból. Ezzel szemben áll, hogy 1937 június-júliusában immár csak 855, július-augusztusban 1859, augusztus-szeptemberben 3926 és végül szeptember első felében 2404 vagon exportáltak az országból. A számok beszédes bizonyítékul szolgálnak. Kommentár igazán felesleges.

Gabonapiac: A bánsági gabonaárak a következők: 76 kilós buza 440, 78-as 450, tengeri 320, zab 340, takarmányárpa 350, tavaszi árpa 450, muharmag 400, végül lóhere 2200 és lucerna 3000 lej mázsánként.

Csökkenet a bánsági állóállat expoPt

A bánsági állóállatszindikátustól kapott adatok szerint az elmúlt augusztus hónapban

ujból csökkenés állott be az állóállat és a husfék exportjában. Ezuttal ugyan Itália komoly vevőként szerepel a bánsági piacon, ámde a baj ott van, hogy ezzel szemben Palesztina, Görögország, továbbá Egyiptom ezidőszent nem mutat komolyabb érdeklődést a román áruk iránt. Augusztusban például ezek az országok egyáltalán nem figuráltak a román piacokon.

A kapott adatok szerint augusztusban összesen 1739 szarvasmarhát, 2764 sertést, 81 ovát, 127.010 kg. zsirt, 18.165 kg. sertésbust, valamint 72.291 kg. konzervet szállítottak a Bánságból a külföldre. Így tehát júliussal szemben augusztusban 1198 sertéssel, 23.093 kg. zsírral, valamint 118 óval kevesebbet exportáltak. De áll, hogy augusztusban például 105 szarvasmarhával többet exportáltak a Bánáttól, mint júliusban.

Nagy általánosságban megállapítják szak-körökben, hogy az állatvilágban és a husneműekben is az exportot illetően visszaeső tendenciával kell számolni. A jugoszláv és a magyar konkurrencia ugyanis állandóan konkurrakározza a román üzleteket. Ebben természetesen az említett két ország kormánya segíti nagy mértékben az állatexportot, melynyiben nagy prémiumot biztosít az egész vonalon. (f. m.)

Rövid üzleti hírek

Intreprinderile Forestiere Romane, még a múlt évben Bucurestibe helyezte át székhelyét Clujról. Amint most értesülünk az Intreprinderile Forestiere Bucurestiben Str. Ioana Ghica 3-5 szám alatt 7.270.000 lej előiránnyal székhatat épített.

Clujon új részvénytársaság alapítására folynak tárgyalások, mely vállalat a Jiul völgyében nemrég feltárt aszbeszt telepek kitermelését és értékesítését vette terve. Az új vállalkozásban a telektulajdonos 30 százalékkal, Hexner Béla mérnök 25 százalékkal, Szabó Sámuel ugy cluji kapcsolatos tulajdonosa 20 százalékkal és Glück László volt kolozsvári kereskedő 25 százalékkal érdekeltséget vállalnak. A vállalat alapitókéjét 1 millió lejre kontep-lálják.

A Lomasi Erdőipar Rt. Sovata környéki erdősegeinek kitermelésére Sovatan fűrészárugyárat állított fel.

Ismeretes, hogy a hadirokkantak, árvák és özvegyek elhelyezéséről szóló törvény szerint a vállalatok kötelezve vannak bizonyos alkalmazotti létszám elérése esetén hadirokkantakat, árvákat, stb. alkalmazni. A cluji munkaiügyi felügyelőség szeptember 13-án kelt 2697 számú átiratával értesítette az Ugirt, hogy legközelebb megkezdő sorozatos ellenőrzéseit annak megállapítására, hogy a vállalatok miképp tettek eleget ezen kötelezettségüknek, valamint annak, hogy az általuk alkalmazott hadirokkantak és árvákról nyilvántartást fektessenek fel.

A holland Philips Művek romániai vállalata, a Philips S. A. R., Bucuresti, amint már közöltük, rádiócsögyárat állit fel. A gyártelep céljaira a bucuresti dr. Cerchez selyemszövő üzem helyiségeit bérelte ki, ahol — hír szerint — a rádiócsögyártást rövidesen meg is kezdik.

Importul cluji rövidáruanyagkereskedés kényszeregyezségi ügyében az e hó 18-ára kitűzött hitelezői értekezletet a törvényszék november 6-ra halasztotta, miután a delegált könyvszakértő jelentésével még nem készült el.

Minale Sorocani szénbányavállalat korábban oly megállapodást kötött a Nemzeti Postatakarékpénztárral, mely szerint a CEC a Sorocanának a CFR-rel szemben fennálló követeléseit cessione útján folyótólagosan átveszi. Ez a megállapodás lejárt és azt 10 millió lej hitekeretéig 8 százalékos kamatmegterítés mellett megújították.

A pénzügyminisztériumnak tudomására jutott, hogy az erdőtelepelési szöveket gyakori esetben rosszul értelmezik az illeték kirovásánál. Emiatt újabb rendelkezésben közölte a minisztérium, hogy ha a szerződés szerint az erdőszeg faanyagát a vevő termeli ki, akkor a szerződés 7½-al illetekezendő, míg ha az erdőt az eladó termeli ki, a szerződés 14%-al illetekezendő. Ennek a rendelkezésnek betartásáért a minisztérium személyiükben tezei felelősség a pénzügyigazgatókat.

Az

Az Egyesült All

Newyork, szeptember partra a norfolki Black, az amerikai ujonnan kinevezett óta botránysos szenzáció. Az új főbíróról kiderült, ma is kámszás tagja a vii terror-szervezetnek. A bírót több, mint 300 nyilatkozatot kértel kompromittáló vádra egyelőre kitért a n ama amerikai tradici nem engedi meg a b nyilatkozatokat adja. Az amerikai lapok mozták Black főbíró velkedik a szenzációs pok szerint Black bír sága épp ugy egész nevezése a legfelsőbb bíró ugyanis olyan k hetik, amely alig 5-osztályrésziül az Egytén: birtokában van tagsági igazolvány, a tó tagságot biztosít zetben.

A háboru utáni év hitték, hogy a Ku-Kl végetért. A katolikus rek üldözése céljából vezet véres eseménye után bomladozni kezd szári varázsló, Hiras lassanként elnéptelen „sárkányok“, a „titát ahogy a különböző r neveztek. De most me zség a „császári var minghami törzs heti csütörtök éjszaka szol lépni szándékoznak lenkeznek.

Az új fellendülés a kezdődött. Ebben az alig ismert ügyvéd vo Alabama államban. 19 hogy belép a Klan-ba akkoriban hirtelen ki sát egész Amerikára. csőségének színhelyén megint nagy hatalmat lyeik gyakran érték, erjét. 1921-ben egy nyilvannosságra hozta res titkait.

De miáltal a vizsgá tárgyalt, ezek és ezr vezette, arra vágyva, kámszás és letehesésk esküjét“. Így állt 19 egyik estélyén, balkez jobbkezt éf felé eme a fehér kámszás Klan tul rendszeresen részt éjszakai gyűlésein, sőt tartott azokon.

Külép, de örökre Etlert két esztendő. lődött Alabama az 192 tásokra. Oscar W. Und mokrata szenátóra Ele Ku-Klux-Klannal és a kúdték, hogy eltüntetl bol.

Back azt a kérést Klux-Klan vezetősége e szenátornak. Kijelenté gitséget nem kíván a Ecsi támogatást. És megkezdte a kar lépése csodálatosképpen pett a Ku-Klux-Klanbó taktikai okokból tette. ségei ismét erősen me sen ellenséges hangulat szervezet ellen. Nem v hogy a Klu-Kux-Klan ilyen lépjen fel.

Black levelet irt és kát. A lemondóvelet kásos köszöntési formu fejezte be. Ez a formu hű a szent kapcsoloz, hogy csupán formáság

Héber szótárak

Mannheim—Grosz: Héber-magyar szótár

az első modern teljes héber-magyar szótár rövid nyelvtannal, 628 oldal, kb. 20.000 címszóval díszes kötésben 300 lej, fűzve 200 lej.

Mannheim: Magyar-héber szótár

modern magyar-újhéber szótár, 300 oldal, 15.000 szó 120 lej. Kapható az

Uj Kelet kiadóhivatalában

[Cím, Sz. Ezer L. Pap 16.

Az amerikai demokrácia kínos szenzációja

Az Egyesült Államok legújabb főbírájáról kiderítették, hogy a Ku-Klux-Klan terrorszervezet tagja

New York, szeptember 30. Ma szállott partra a norfolki kikötőben Lafayette Black, az amerikai Egyesült Államok újonnan kinevezett főbírája, aki napok óta botrányos szenzáció központjában áll. Az új főbíróról kiderítették, hogy még ma is kámszás tagja a Ku-Klux-Klan nevű terror-szervezetnek. A kikötőben a főbíró több, mint 300 újságíró várta, akik nyilatkozatot kértek tőle a rendkívül kompromittáló vádra vonatkozólag. A bíró egyelőre kitért a nyilatkozattétel alól, ama amerikai tradícióra hivatkozva, mely nem engedi meg a bírának, hogy sajtónyilatkozatokat adjanak.

Az amerikai lapok részletesen kinyomozták Black főbíró multját, amely bővelkedik a szenzációs fordulatokban. E lapok szerint Black bíró Ku-Klux-Klan-tag-sága épp ugy egész életére szól, mint kinevezése a legfelsőbb bírósághoz. Black bíró ugyanis olyan kiváltsággal dicsekedhetik, amely alig 5-6 embernek jutott osztályrészül az Egyesült Államok területén: birtokában van az aranylapra vésett tagsági igazolvány, amely életfogytig tartó tagságot biztosít a titokzatos szervezetben.

A háboru utáni években általában azt hitték, hogy a Ku-Klux-Klan virágokra végetért. A katolikusok, zsidók és néger-ek üldözése céljából alapított terrorszervezet véres eseményekben bővelkedő mult után bomladozni kezdett. Az atlanti „császári varázsló”, Hiram W. Evans udvara lassanként elnéptelenedett, elhagyták a „sárkányok”, a „titánok”, a ciklopsok ahogy a különböző rendfokozatu tagokat nevezték. De most megint eleven élet nyüzsg a „császári varázsló” körül. A birminghami törzs heti gyűlésein, amelyeket csütörtök éjszaka szoktak tartani, a belépni szándékozók egész tömegei jelentkeznek.

Az új fellendülés a 20-as évek elején kezdődött. Ebben az időben Black még alig ismert ügyvéd volt Birminghamben. Alabama államban. 1923-ban határozta el, hogy belép a Klan-ba. A Ku-Klux-Klan akkoriban hirtelen kiterjesztette befolyását egész Amerikára. Különösen régi városokéknak színhelyén, a Délen, szerzett megint nagy hatalmat. A támadások, melyek gyakran érték, csak növelték vonzó erejét. 1921-ben egy szenátusi vizsgálat nyilvánosságra hozta a Ku-Klux-Klan véres titkait.

De mialatt a vizsgálat folyt, a bizottság tárgyalta, ezek és ezek léptek be a szervezetbe, arra vágyva, hogy felvehessék a kámszást és letelhessék a „testvériség veseküjét”. Így állt 1923 szeptemberének egyik estélyén, balkezt a szivére téve, jobbkeztét ég felé emelve Lafayette Black a fehér kámszás Klan-testvérek elé. Ezen túl rendszeresen résztvett a Ku-Klux-Klan éjszakai gyűlésein, sőt felolvasásokat is tartott azokon.

Kilép, de örökké hű a szent kapocshoz. Eltelt két esztendő. 1925-ben már készüldött Alabama az 1926-os szenátusi választásokra. Oscar W. Underwood, Alabama demokrata szenátora élesen szembefordult a Ku-Klux-Klannal és a Klan tagjai megesküdtek, hogy eltüntetik őt a politikai életből.

Black azt a kérést terjesztette a Klu-Klux-Klan vezetősége elé, hogy őt jelöljék szenátornak. Kijelentette, semmi anyagi segítséget nem kíván a Klantól, csupán erkölcsi támogatást. És megkezdte a kampányt. Ennek első lépése csodálatosképpen az volt, hogy kilépett a Ku-Klux-Klanból. Ezt azonban csak taktikai okokból tette. Közben a Klan ellenes ísmét erősen megszaporodtak. Különösen a női klubok körében keletkezett erősen ellenséges hangulat a hatalmas titkos szervezet ellen. Nem volt tehát tanácsos hogy a Klu-Klux-Klan tagja nyíltan mint ilyen lépjen fel.

Black levelet írt és bejelentette lemondását. A lemondólevelet azonban a Klan szokásos köszöntési formulájának kezdőbetűivel fejezte be. Ez a formula így szól: „Örökké hű a szent kapocshoz.” Vagyis nyilvánvaló, hogy csupán formáság volt a kilépés. A le-

velet különben nem hozták nyilvánosságra, arra az esetre tartogatták, ha valaki a választási hadjárat során szemére veti Blacknek a Ku-Klux-Klan tagságát. Erre azonban nem kerül sor.

Az aranyigazolványos tag

Black a szenátus tagja lett. De nem lényeges, hogy ez a kilépés valódi, vagy szinlelt volt-e?

Megválasztás után, 1926 szeptember 2-án ugyanis a Hugo Lafayette Black megújított esküjét és ekkor kapta meg az életfogytig tartó tagságról szóló aranyigazolványt. Ez a nap a diadalünnep volt a Ku-Klux-Klan számára. Hiszen most már nem egy jelentéktelen ügyvéd állt a Klan előtt, hanem az Egyesült Államok szövetségi szenátora, a legtekintélyesebb méltóságok egyikének viselője.

Nemcsak a birminghami törzs tagja vettek részt ezen az ünnepélyes gyűlésen. Ötven más törzs is küldött képviselőket. Nemcsak Black lett ekkor a Klan örökös tagja, hanem Graves ezredes is, akkor kormányzó-jelölt, azóta Alabama állam kormányzója. Az ünnepélyes gyűlés lefolyásáról pontos feljegyzés maradt fenn, amelyet a Klan hivatalos gyorsírója készített.

„Meg is csókoljuk egymást?”

Előhívták a két örökös tagságra kiszemelt férfit, Blacket és Gravest. A főváraszló felszólította őket, hogy fogjanak kezét egymással, aztán így szóló hozzájuk:

— Megáldalak benneteket gyermekeim.

— Meg is csókoljuk egymást? — kérdezte nevetve Graves.

Erre az egész gyűlékezlet nevetni kezdett. A főváraszló ezután beszédet intézett hozzájuk.

— Az egész Klan tiratók tekint most — mondta. — Ti vagytok a világ előtt a főkép-

viselői azoknak a tiszta amerikai eszméknek, amelyeket a Ku-Klux-Klan zászlajára írt. Ne felejtsetek el, hogy mi helyeztünk benneteket magas pozícióba és így a mi vállainkra hárul a felelősség a működésetekért. Amerikai polgártársaink elé mint ideáljainkat állítottunk titeket.

Az arany tagsági igazolvány átnyújtása következett. Itt néhány pillanatnyi gondolkodást okozott az, hogy vajjon rang szerint kit illet az elsőség, a szenátor-e vagy a kormányzó? Black szerényen kijelentette, hogy az elsőség a kormányzót illeti, így hát Graves kapta meg elsőnek a ragyogó aranylapot.

„A síromba is...”

— Ezen a tagsági igazolványon — mondta a főváraszló —, mint látjátok, nincs megjelölve a tagság ideje. Vagyis ez azt jelenti, hogy életfogytig tagjai maradtok a Ku-Klux-Klannak. Csak akkor veszi el tőletek a Klan, ha hűtlenné váltok eszméihez.

— Ez az arany tagsági igazolvány — válaszolta Graves — velem fog jönni a síromba is.

Nagy taps fogadta ezt a kijelentést. Ezután Black mondott köszönetet az örökös tagságért.

— Jól tudom — kezdte —, hogy e szervezet tagjainak támogatása nélkül nem választottak volna meg. Az igazi angolszász szellem képviselője ez a szervezet, azé a szellemé, amelynek Amerika sorsát irányítani kell. Barátaim — folytatta — azt kívánom, hogy e szervezet tagjai számára a jövőben csak egyszerűen Hugo Black legyenek. Mint minden ember, én is gyenge és esendő vagyok. Magatartásom nem mindig fog helyesléstekkel találkozni.

A Ku-Klux-Klan tagjai óriási tapsviharral fogadták Black beszédét és ezzel az ünnepélyes gyűlés véget is ért.

Dr. Horváth rendőrkezes nyilatkozik a katonai rekvirálásokról

Nincs ok aggodalomra — jelentette ki a rendőrkezes

Cluj, szept. 30. (Az Uj Kelet tud.) Dr. Horváth József rendőrkezes ma délelőtt magához kérte a cuji sajtó képviselőit és a következő nyilatkozatot adta az ősi hadgyakorlatokkal kapcsolatos rekvirálásokról:

— Mindenekelőtt egy tényt akarok leszögezni — kezdte nyilatkozatát a rendőrkezes — a rekvirálások a hadsereg céját szolgálják, melyet minden állampolgárnak, minden körülmények között segíteni kell. Ezek mindenkinek tisztában kell lennie. Mint a bizottság elnöke, arra kérek minden érdekelteket és el is várom mindenkitől, hogy a legjobbszeműen tegyen egyet a kibocsátott rendelkezések. A hadseregnek a két hétig tartó nagy hadgyakorlatok tartására szüksége van személyautókra, motorkerékpárookra, teherautókra, nyergekre s kerékpárookra. Tudjuk, hogy vannak olyanok, kik nem nélkülözhetik kenyérkeresetük veszélyeztetése nélkül ezeket. Ezek számára felmentést is biztosít a rekviráló törvény s amennyiben kérésüket a bizottság jogosnak találja, úgy a felmentést minden körülmények között meg is kapják. Bárki más személy által kiadott felmentés azonban érvénytelen.

A rekvirálásnak engedelmessé kell

De kötelességévé teszem mindenkinek, hogy mielőtt megkapja a rekviráló rendeletet a kerületi kapitányságtól, haladéktalanul tegyen eleget a jelentkezéseknek. Az utóbbi napokban olyan értesítéseket kaptam az egyes kerületi kapitányságoktól, hogy egyes gépjármű- és ótulajdonosok még mielőtt megkapták volna a rekviráló rendeletet, autójukat és lovaikat egyszerűen eltüntették vagy pillanatnyilag hasznavehetetlenné tették, hogy ne keljen az a hadsereg rendelkezésére bocsátani. Ezeknek az értesüléseknek, amelyeket megdöbbenéssel vettem tudomásul, nem szeretnék hitelt adni. Annál inkább nem, mert a város román lakossága köréből többen önként ajánlották fel szolgálataikat.

Hinni akarom, hogy a Fendelet teljes megértéssel találkozik a kisebbségi lakosság részéről is.

Itt éppen ezért emlékeztetni óhajtok mindenkit arra a kijelentésemre, amelyet a kolozsvári rendőrkezesura átvételekor hangoztattam: a békeség jegyében az összlakosság közötti teljes együttműködést és harmóniát szeretném megvalósítani ebben a városban.

Szigófu büntetés az ellenszegülőknél

— Megjegyzem, Kolozsváron érvényben vannak az ostromálapottra vonatkozó rendszabályok, ami azt jelenti, hogy akik nem szolgáltatják be a megjelölt helyre a rekvirálandó tárgyakat, azok ellen hadbírósi eljárás indul, a rekviráló nem tartása, hatósági felvezetése és a hadsereggel szembeni renitens magatartás miatt. Ezekben az esetekben ugyanakkor a hadbírósi eljárás mellett szigorral fog eljárni. De a hadbírósi eljárás mellett magam sem tekinthetem lojális állam polgároknak az ellenszegülőket s ezekre csak azt tudom mondani, nem érdemelnek kiméteztet.

— Újlag nyomatékosan hangsúlyozom, hogy a rekvirálásokkal kapcsolatban semmiféle közbenjárásnak nincs helye. Az ilyen irányú kísérletekkel az illetők éppen ellenkező célt érnek el, mert akinek a kérése a felmentésre vonatkozólag jogos, annak úgy is helyet fogunk adni. Ha a rekvirálandó tárgyak közül egyeseknél bizonyos alkatrészek hiányoznak a hadsereg szakértői fogják azokat elátni a szükséges dolgokkal, úgy, hogy ez nem mentesítheti a rekvirálást.

A kéthetes hadgyakorlatok leteltével a visszazállításakor a használati díjat mindenki azonnal megkapja. Továbbá arra nézve szigófu intézkedés történt, hogy amennyiben a tulajdonosokat bármennyű károsodás érné, a kár összegét nyugta ellenében azonnal kifizeti a bizottság.

— Mint a bizottság elnöke nyugodt leiki-

A világ egy márkáját sem lehet összehasonlítani a
VERMOUTH BRANCA
készítménnyel

ismerettel állítom, hogy a rekvirálásokat a legsimábban, az igazság, a béke és udvariasság szellemében akarom lebonyolítani és remélem, hogy ebben a tekintetben mindenki a segítségemre lesz odaadással és jóindulattal. Figyelmeztetek mindenkit, ne kényszerítse nek arra, hogy erőszakos eszköz zökhöz keljen folyamodni. Nem akarok lovakat a mezőről, gépkocsikat a város utcáiról elvitetni. De a törvénynek érvényt kell szerezniünk és a hadsereget nem lehet trükkökkel kijátszani.

— Szeretném a rekvirálásokkal kapcsolatban bebizonyítani azt — mondotta végül a kezes, — hogy Kolozsvár lakossága nemzetiségi különbség nélkül egyöntetűen, jóindulattal és megértéssel tesz egeet kötelességének s alaptalan hírek azok, hogy a kisebbségek ki akarnák vonni magukat a rekvirálás alól.

Az osztrák náci Musolini protekcióját kérték hatalomra jutásukhoz

Bécs, szept. 30. Az osztrák nemzeti szocialisták Mussolini németországi tartózkodása alatt memorandumot intéztek a Ducehoz, amelyben kérik, segítse őket ama erőfeszítéseikben, hogy résztvehessenek az osztrák kormányban. A Volkszeitung, amely ezt a hírt esőnek közli, azt a megjegyzést fűzi az osztrák náci memorandumához, hogy az egyértelmű a legközönségesebb hazafurással.

A száguldó ló halálra sebesített egy szolgálólányt a Kerekdomb környékén

Cluj, szeptember 30. Halálos szerencsétlenség történt tegnap este a Kerekdomb közelében. Zágoni József hostáti gazda szekérével elütötte Széki Zsuzsika 19 éves szolgálólányt, aki a helyszínen kiszenvedett. Estefelől Zágoni szekérével, amelyen ő és felesége ült kukoricával megrakódva, elindult a város felé. A szekér előtt haladt a gazda 19 éves szolgálólánya. A Kerekdomb környékén a lovak megbokrosodtak és a lejtős uton vágatni kezdtek. A gazda már nem tudta figyelmeztetni a szekér előtt baktató leányt, akinek neki rohant a vágató ló, a szekér rudja pedig a leány koponyájába furdott, úgy, hogy a szerencsétlen teremtés még a helyszínen kiszenvedett. A ló azonban ezután sem állott meg, hanem tovább vágatva az utszéli árokba fordította a szekeret, melyről lezuhant a gazda és a felesége. Az aszszony, csak könnyebben sérült meg, de Zágoni súlyos zúzódásokat szenvedett. Az összecsedült járókelők lefékeztek a lovat, a gazdát pedig beszállították a sebészeti klinikára. A szerencsétlenség színhelyére kiszállott Virgil Serban szolgálatos rendőrtiszt és dr. Hossu városi tisztiorvos, akik intézkedtek a szerencsétlen véget ért leány hullájának elszállításáról. A szerencsétlenség ügyében folyik a vizsgálat.

ÜZLETI KÖNYVEK

felkeltetése és vezetése

Kereskedelmi társaságok

alapítása

Adó-Ügyben

és bármely

Kereskedelmi ügyben

keresse fel a

FIDES

Schiesel Richard

Treuhand vállalat

CLUJ, Str. Izliu Maniu 39. Tel. 28-98

SPORT

Október 10-én ülést tart a Romániai Makkabi Szövetség végrehajtóbizottsága

Cluj, szeptember 30. (Az Uj Kelet tud.) A Romániai Makkabi Szövetség végrehajtóbizottságát október 10-re ülésre hívták egybe. Egyelőre azonban csak az időpontot állapították meg, mert ami az ülés helyét illeti, az elnökség a szokásoknak megfelelőleg szavazást rendelt el a végrehajtóbizottság tagjai között. Az elnök Iasit ajánlja, tekintettel arra, hogy ide 75 százalék kedvezménnyel lehet utazni. Ellenkező esetben Busteni, Predeal és Brassó jön számításba. Az ülést minden valószínűség szerint Iasin kívül az említett három város egyikében tartják meg. A legtöbb esélye Predealnak van.

A Makkabi Szövetség végrehajtóbizottsági ülésének ezúttal különös fontosságot kölcsönöz a jövő évi telavivi Makkabiada kérdése, amelynek előkészületei komoly vita tárgyát kell képezze. Az ülésen szó lesz Románia sportjának sürgősen aktuális kérdéseiről is.

Gazdag a Haggibbor vívószakosztálya tevékenységének programja

Még tart a Haggibbor-vívók tehetségkutató akciója

Cluj, szeptember 30. (Az Uj Kelet tud.) A Haggibbor vívószakosztálya, amely dicséretes szorgalommal készül az őszi idényre, kidolgozta versenyprogramját, amelyet a szövetség is magáévá tett. A program igen gazdag és minden kategóriájú vívónak alkalmat ad versenyezésre. Ujítás a Haggibbor versenyeknek, hogy azok sorozatokból fognak állani. A kategória-győztesek személyét 3-3 forduló jelöli ki pontozás alapján. Ezáltal elsősorban a szorgalmat kívánja jutalmazni az egyesület s egyúttal állandó érdeklődést kelteni a vívás ügye iránt. Külön sorozatos versenyeket rendez a Haggibbor 10 éven aluli, azon felül ifjúsági vívók, külön nők és férfiak számára. A szenior tör- és kardversenyek győztesei számára Herczeg Tivadar, az ismert vívó ajánlott fel két remekművet, amelyet minden bizonnyal fokozni fogják a vívók versenykedvét. A serlegmértékek szabálytervezete még nem készült el, de minden bizonnyal a vándordíjak végleges birtokbavétele két egymásutáni vagy három megszakításos győzelemhez lesz kötve. Az ifjúsági törvívók számára is van már kupa, a másik két szám győztesét és helyezteit is igyekezni fog a Haggibbor díjazásban részesíteni.

A Haggibbor versenynaptára a következő: November 20-21: Szenior tör és kard (Herczeg-kupák), (I. forduló.) December 19: Női tör, ifjúsági tör 16 éven aluliak és külön azon felüliek számára (I. forduló.)

1938 január 8-9: Herczeg-kupák (II. forduló.) Január 16: Női tör, ifj. tör két kategóriában (II. forduló.)

Február 20: Női tör, ifj. tör két osztályban (III. forduló.)

Február 26-27: Herczeg-kupák (III. forduló.)

A vívószakosztály tehetségkutató akciója sikeresen járt. Több zsidó fiu jelentkezett, akik lelkiismeretes munkával Mózes mester irányítása mellett értékes versenyökké válhatnak. Tekintettel azonban arra, hogy a szakosztály által megállapított létszám még nem telt be, a Haggibbor felhívja mindazokat a zsidó ifjakat és leányokat, akik a vívósportot kedvelik, hogy október 15-ig jelentkezzenek a Calea Marechal Foch 10 szám alatt (I. em.) alatti teremben minden hétfőn, szerdán vagy pénteken délután 4-9 között. A tehetségesnek mutatkozó zsidó ifjakat a szakosztály ingyen taníttatja, sőt felszerelési tárgyairól sem kell gondoskodniuk.

A Hungária Romániai mérkőzéseit a következőkben tervezzük: Október 9-en Hungária-NAC Nagyváradon, október 10-en Hungária-Victoria Kolozsváron. A Hungária azonban előlga jöhet teljes csapatával, minthogy október 10-én Bécsben osztrák-magyar válogatott mérkőzés lesz és a válogatottba a Hungária is ad játékost.

Ujabb Max Baer-Tommy Farr mérkőzés lesz. Newyorkból jelentik: Tommy Farr angol ökölvívó október közepén Newyorkban a Madison Square Gardenben Max Baerrel mérkőzik. Rövid idő alatt ez a második találkozásuk lesz, áprilisban Londonban Farr pontozással legyőzte le Baert.

Oslóban a norvég Brujn a 10 kilométeres távgyaloglásban új világrekordot állított fel. Ideje 34 perc 25.2 mp. A régi rekord 44 perc 42.4 mp volt.

Brüsszelben Tilden az exteniszvilábjainok 6:3, 6:2 arányban legyőzte a francia Cochet-t.

Megbüntették a Rapid játékosait. A bucaresti Rapid vezetősége a csapat vasárnapi és hétfői gyenge szereplése után — különös tekintettel arra, hogy a Rapid játékosai Brailában kiadós mulatozást csaptak — több játékost súlyosan megbüntetett. Így Barátkyt, Bogdant, Rosculetet és Vintilat fejenként 3000 lej pénzbüntetéssel sújtotta. A hétfői barátságos mérkőzésen mutatott lélek nélküli játék után a vezetőség a csapat összes tagjait fizeszték husz százalékának elvesztésére büntette.

Platko elhagyta Romániát. Platko, a Venus egykori kitűnő edzője, aki az utóbbi időkben a brailai DUG edzői tisztjét látta el, kérényt adott be az OETR-hez, amelyben Romániában való tartózkodásának meghosszabbítását kérte. A legfőbb román sportfórum azonban Platko kérését nem teljesítette és minthogy tartózkodási engedélye lejárt, az ország azonnali elhagyására kényszerítette. Platko elutazásával Románia labdarugósportját érzékeny veszteség érte.

Kikapott Somogyi Klári. Szaloniki nemzetközi teniszbajnoki versenyén Romániából Somogyi Klári bajnoknő és Berescu kisasszony vettek részt. A női egyes döntőjében Berescu kisasszony nagy meglepetésre 3:6, 7:5, 2:0 w. o.-val legyőzte Somogyi Klárit.

Hitelesítették a Haggibbor futballpályáját. A Haggibbor épülő sporttelepének futballpályáját hitelesítették és azon vasárnap már bajnoki mérkőzéseket játszanak. Az épülőben levő Haggibbor sporttelep méltatására visszatérünk.

A Haggibbor tornaszakosztálya október 4-én, hétfőn kezd meg működését a ref. kolégium kitűnően felszerelt tornatermében. Minden zsidó szülőnek érdek gyermekét a Haggibborban tornásztatni. Tagdíj zsidó szervezetekben működő ifjúsági tagoknak 10 lej, szegényebeknek teljesen díjmentes. Jelentkezni a tornaórákon lehet.

SZÍNHÁZ · FILM · MŰVÉSZET

Ma és minden este és vasárnap délután 6-ór Ma és minden este és vasárnap délután 6-ór a színház bombasikerű új vigjátéka:

DELILA

Írta: MOLNÁR FERENC

Eltévedt baránykák szombaton délután

André Birabeau nagysikerű vigjátéka, az Eltévedt baránykák szombat délután öt órakor is színpadra kerül olcsó helyarákkal, a premier diadalmal szereposztásában.

A SZÍNHÁZ HETI MŰSORA:

Csütörtök este fél 9: Delila. (Rendes bérlet 4. Irodalmi bérlet 3.)

Péntek este fél 9: Delila.

Szombat d. u. 5: Eltévedt baránykák. (Olcsó helyarákkal.)

Szombat este 9: Delila.

Vasárnap d. u. 3: Toneanu román társulata. d. u. 6: Delila.

este 9: Toneanu román társulata.

A Kolozsvári Román Opera műsora:

Péntek, október 1: Mártha.

Vasárnap, október 3 délután: Cigánybáró.

Hétfő, október 4: Tosca. Tripon Aurel tenorista fellépésével.

Szerda, október 6: Mártha.

Péntek, október 8: Lomjumeau postás. (Premier.)

CAPITOL MOZGÓ MŰSORA:

Willy Forst világhírnévű Burgtheater. Főszereplők: Werner Kauss, Hortense Raky, Olga Tschecsova, Willy Eichberger.

SELECT MOZGÓ MŰSORA:

Csütörtök, péntek, szombat, vasárnap: Csak egyszer élünk... Fritz Lang világhírű rendezésű idei slágere, főszerepekben: Sylvia Sidney és Henry Fonda.

URANIA MOZGÓ MŰSORA:

Péntek, szombat, vasárnap: Elefant-boy. Rudyard Kipling világhírű regényének nagyszerűen sikerült filmváltozata, rendezte: Korda Sándor.

ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

Ma, pénteken szenzációs országos premier: A lázadó fogoly. Egy ember küzme fogsága, akit életfogytiglan elítéltek. Az amerikai fegyházak borzalma. Fősz.: Peter Lorre. Előtte Uj Fox journal.

MUNKÁS MOZGÓ MŰSORA:

Szerdán, csütörtökön, pénteken és vasárnap 3, 6 és 9 órakor. Szombaton, okt. 2-án nincs előadás. I. Sámson. Megható társadalmi dráma. Fősz.: Harry Baur és Gaby Malay. II. Az ügyvéd dilemmája. Dráma. Fősz.: William Powel és Myrna Loy. III. Journal.

Schalom Asch: A nagy fal. Stefan Zweig ezt írja Asch könyvéről: Monumentális alkotás. Egy egész nemzetek tragédiája. Két hatalmas kötet. 600 lap 211 Lej. Lepengés Cluj. Postán utánvétellel. — Kérjen ingyen zsidótársu jegyzéket.

Megjelent!

Még mindig...

Barzilay István

novellás kötele

10

novella

az erdélyi zsidóság életéről, ifjúságának problémáiról,chaluc-mozgalmának mozzanatairól. Az első erdélyi könyv, mely irodalmi formában tárja fel az erdélyi zsidó nép életét. Megrendelhető 100 lej előzetes beklidése ellenében (vidékre még 10 lej portóköltség) az Uj Kelet kiadóhivatalában.

RÁDIÓ MŰSOR

Péntek, október 1.

Bucuresti. 6.30: Torna, vidám zene, lemezek, orvosi tanácsadó, szakelőadás, hírek. 13: Déli zene, hanglemezek, hírek. 15: Hírek. 19: Sibiceanu zenekar. 20.15: Felolvasás. 20.35: Hangverseny. 21: Verdi: Trobadour, opera lemezek, hírek.

Budapest I. 7.45: Torna, hanglemezek, érend. 11: Hírek. 11.20: Felolvasások. 13.05: Zongoraverseny. 13.30: Hírek. 14.30: Operaház zenekara. 14.30: Cigányzene. 15.40: Hírek. 17.15: Diákféla. 17.45: Hírek. 18: Előadás. 18.30: Szalonzene. 19.10: Sportközlemények. 20: Versek. 20.20: Operaházi előadás. 21.30: Küllgyi negyedóra. 22.30: Hírek. 23.30: Cigányzene. 24: Hírek angol nyelven. 24.05: Hanglemezek. 1.05: Hírek.

Budapest II. 19.15: Gyorsírótanfolyam. 19.50: Munkásféla. 20.30: Felolvasás. 21: Hírek, hanglemezek. 22.05: Jazz. 23.05: Cigányzene.

Bécs. 8: Könnyű zene. 13: Könnyű zene. 15: Zongoralemezek. 17: Operalemezek. 18.25: Hegedűverseny.

Vafo. 7.30: Lemezek. 12.40: Szlav táncok. 13.25: Könnyű zene. 18: Szoprán dalok. 19.15: Dallemezek. 20: Zongoraverseny. 24.15: Tánczene.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 1 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Álláskeresőknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jellegű levelet csak úgy továbbítunk, ha portaköltséget mellékelve van.

Budapesti zeneakadémiát végzett zongoratanárnő vállal zongoratanítást jutányos ár mellett. Érdeklődni lehet Regale Ferdinand 40. I. em. Schwartz Miklósnál d. u. 2-4-ig.

Atadó Petroseni legforalmasabb helyén egy 27 év óta fennálló uri és női divatüzlet, vagy pénzes társat is elfogad. Cim: Braum Sándor Petroseni.

A Piața Mihai Viteazulon bevezetett, nagy vevőkörrel bővület berendezéssel vagy anélkül, családi okok miatt, átadó. A helyiség más üzletnek is alkalmas. Érdeklődni Casa de Incălzăminte. Főpostával szemben.

Keresek képzett gyermekgondozónőt tízhónapos gyermek mellé novembe elsejére. „Gyermekgondozónő” jellegre a kiadóra.

Nevelőnőnek ajánlkozok perrekt román-német jobb zsidóleány azonnalra. Calea Traian 24. Feuerweger.

Házasság. Keresek az ország bármely nagyobb városában 23 éves, jómegjelenésű, mindenhez értő, gazdaságosan gondolkodó és minden információt kibíró, jómódu rokonom részéről jómegjelenésű, igazi uriembert élet-társnak. (Gyermektelen öv. nincs kizárva.) Fényképpel ellátott leveleket kérek. Uri diszkreció. Fénykép visszaküldve. Jelleg: „Megbecsüljük egymást”. Névtelen levelekre nem válaszolok.

Könyvek

Folyóiratok

Diszertációk

a legmodernebb kivitelben készítenek a

FRATERNITAS

Könyv- és Lapkiadó Részvénytársaság nyoradájában Cluj, Str. Barea L. Pop 10. Telefon: 8-61.

Holnapi időpog... majd 1-2 milliméter váltakozó felbőzet, ... szűk hőmérséklet, ...

Zita exkirályné... Párizsból je... szombaton Hendayeh... közepén két magas... Linares és Ibanes k... parancsnoka fogadta... co vezérkarához uta... a nemzetiek állásáró...

Nemzet... Székely... rendőrségnek meg... fényt deríteni a M... vel kapcsolatos tit... vallomást tett Szék... aki a Wrangel hads... szerepet játszott, a... mentesíti. A l'Hum... szerint Székely N... állott.

Bécsi ballon-... bol jelentik: Szombat... sef Emmer pilóta me... ballonján Bécs melle... bált magasságmérő s... gasságba jutott el, ... remtett. A legnagyob... Hawthorne E. Gray... el, aki 1927 mácius... ságba jutott 3000 k... Emmer elmondotta, h... nyi magasságba jut... mot átakarta önteni... erre képtelen volt, m... gyott. Le kellett telt... res, ahol az átöntés s... szállított és egy óra... res maximális magass...

Meghalt egy... 17 hónapig aludt. Cs... meghalt Patricia M... óta állandóan aludt... vatva kideríteni a k...

Zadik generál... polgára. Cernautiból... tábornokot Cernauti... ben díszpolgárává vá... lomból Bukovina fővé... egy kiválósága, dr. S... lapjában, a Bukovina... tábornokról, aki 1918... be román csapatok é... ság felkesedéssel fog... nek első dolga volt a... lönösen az országgréz... p'nden voltak a zsidó... d'ra tábornok a cikkre... lő táviratára válaszol... vetkezőket írta: „Ké... fogadja szívélyes kösz... rá való megválasztatá... csolt főkvánvásgokért... ság nevében való me... nöm, hogy hálával go... ra, amikor mint a buk... tok parancsnoka műlkö...

Vérhas-járvány... jelentik: A Kiusu tá... helyiségben 5.500 fer... gedés történt. 283 es...

Mahler Ede — ny... ről jelentik: Mahler Ed... tanár, a világhírű egy... napokban ünnepelte... napját. Ebből az a kaló... amely emlékkönyvet a... negyvennyolc magyaror... társa és tanítványa ir... lánus tudományos műlk... lentőségéről. Az emlékk... között adták át szerd... tesszornak. Az átadás... díls Loránt nyug. pén... egyetemi tanár, Stern... Pesti Izr. Htközség eh... tőbben a magyar szell... A jubiláló tudóst Werth... majd a Magyar Tudom... bizasából Kormis Gyula... csos, a képviselőház a... ter Tudományegyetem... ván ny. r. tanár, a tar... díg, akiknek a tudomán... tós szerepük van, vitéz... magántanárr. köszöntötté... ősz tudós meghatottan... hogy egész munkásság... hatotta és e e közben... nem kereste, úgyhogy... tódvölés is meg'epeték...

MŰSOR

október 1.
 ma, vidám zene, leme-
 szakelőadás, hírek. 13:
 hírek. 15: Hírek. 19:
 15: Felolvasás. 20.35:
 di: Trobadour, opera le-
 ma, hanglemezek, ét-
 20: Felolvasások. 13.05:
 Hírek. 14.30: Operaház
 nyzene. 15.40: Hírek. —
 45: Hírek. 18: Előadás.
 9.10: Sportközlemények.
 Operaházi előadás. 21.30:
 22.30: Hírek. 23.30: Ci-
 angol nyelven. 24.05:
 hírek.
 Gyorsírótanfolyam. —
 20.30: Felolvasás. 21:
 22.05: Jazz. 23.05: Ci-
 zene. 13: Könnyű zene.
 17: Operalemezek. 18.25:
 ek. 12.40: Szláv táncok.
 18: Szoprán dalok. —
 Zongoraverseny. 24.15:

HIREK

— **Holnapi időprognózis:** Előbb emelkedő, majd 1—2 milliméterrel csökkenő légnyomás, váltakozó felhőzet, enyhe keleti szél, változatlan hőmérséklet, helyi éjjeli esők.

— **Zita exkirályné Franco tábornok vezérkaránál.** Párizsból jelentik: Zita exkirályné szombaton Hendayebe érkezett és a nemzetközi hidon a nacionalisták által megszállott területre utazott. A volt uralkodónő a hid közepén két magasrangú tiszt, Marquis de Linares és Ibanez kapitány, aki Irun város parancsnoka fogadták. Zita exkirályné Franco vezérkarához utazott, ahol tájékoztatták a nemzetiek állásáról.

— **Németország zsoldjában állott Szkoblin tábornok?** Párizsból jelentik: A rendőrségnek még mindig nem sikerült fényt deríteni a Miller tábornok eltűnésével kapcsolatos titokra. Több tanu mentővallomást tett Szkoblin tábornok mellett, aki a Wrangel hadseregben állítólag olyan szerepet játszott, ami minden gyanútól mentesíti. A l'Humanité és Le Populaire szerint Szkoblin Németország zsoldjában állott.

— **Bécsi ballon-repülő világrekordja.** Bécsből jelentik: Szombaton délután öt órakor Josef Emmer pilóta melegtített levegővel teített ballonján Bécs mellett fölszállt és a leplobált magasságmérő szerint 9500 méternyi magasságra jutott el, amivel világrekordot teremtett. A legnagyobb teljesítményt e téren Hawthorne E. Gray amerikai kapitány érte el, aki 1927 mácius 9-én 8690 méter magasságra jutott 3000 köbméternyi ballonjával. Emmer elmondta, hogy amikor 8000 méternyi magasságra jutott a tartalékolt petróleumot átakarta önteni a melegtítő tankba, de erre képtelen volt, mert a petróleum befagyott. Le kellett tehát szállania 6000 méterre, ahol az áttöntés sikerült. Ekkor ismét föl-szállott és egy óra után elérte a 9500 méteres maximális magasságot.

— **Meghalt egy amerikai asszony, aki 17 hónapig aludt.** (Cikágóból jelentik: Ma meghalt Patricia Maguires, aki 17 hónap óta állandóan aludt. A boncolás van hivatalosan kideríteni a különös betegség okait.

— **Zadik generális — Cernauti város díszpolgára.** Cernautiból jelentik: Jacob Zadik tábornokot Cernauti városa az elmúlt hetekben díszpolgárává választotta. Ebből az alkalomból Bukovina fővárosa zsidó közéletének egy kiváltsága, dr. S. Kassner méltatást írt lapjában, a Bukovinaer Volkszeitungban a tábornokról, aki 1918 november 11-én vonult be román csapatok élén Cernautiba. A lakosság lelkesedéssel fogadta a tábornokot, akiknek első dolga volt a rend helyreállítása, különösen az országrész déli részeiben, ahol napenden voltak a zsidóellenes kilengések. Zadia tábornok a cikkre és a szerkesztő üdvözölő távirataira válaszul, többek között a következőket írta: „Kérem önt, igazgató ur, fogadja szívesen köszönetemet a díszpolgár- ról való megválasztásom alkalmából tolmácsolott tőkívánságokért, valamint a zsidó lakosság nevében való megemlékezéséért. Köszönöm, hogy hálával gondolnak munkásságomra, amikor mint a bukovinai megszálló csapatok parancsnoka működtem.”

— **Vérhas-járvány Japánban.** Tokióból jelentik: A Kiusu tartománybeli Amuda helységben 5.500 fertőző vérhas-megbetegedés történt. 283 eset halálos volt.

— **Mahler Ede — nyolcvan éves.** Budapestről jelentik: Mahler Ede budapesti nyug. egy. tanár, a világhírű egyiptológus és történész a napokban ünnepelte nyolcvanadik születésnapját. Ebből az alkalomból bizottság alakult, amely emlékkönyvet adott ki. A könyvben negyvennyolc magyarországi és külföldi tudós társaság és tanítványa írt értekezéseket a jubiláns tudományos működéséről és annak jelentőségéről. Az emlékkönyvet ünnepi formák között adták át szerdán délelőtt Mahler professornak. Az átadáson jelen voltak: Hegedűs Loránt nyug. pénzügyminiszter, számos egyetemi tanár, Stern Samu ud. tanácsos, a Pesti Izr. Hitközség elnöke, Kóbor Tamás és többen a magyar szellemi élet elitjei közül. A jubiláló tudóst Wertheimer Adolf üdvözölte majd a Magyar Tudományos Akadémia megbízásából Kornis Gyula m. kir. titkos tanácsos, a képviselőház elnöke, a Pázmány Péter Tudományegyetem nevében Henlein István ny. r. tanár, a tanítványok nevében pedig, akiknek a tudományos életben már jelentős szerepük van, vitéz Pálffy János dr. egy. magántanár köszöntötték. Az üdvözlésekre az ősz tudós meghatottan válaszolt, kifejtve, hogy egész munkásságát az igazságkeresés hatotta és s e közben soha a nyilvánosságot nem kereste, úgyhogy a mostani nyilvános üdvözlés is meglepetésként érte.

Fogy tökéletes és gazdaságos OLAJOZÁST érjen el, használjon LUBOILT.

Váltsa minden 1200 km. után.

Az olaj hivatása rendkívül nehéz. Meg kell akadályoznia, hogy a fémrészek egymás között surlódjának, bármilyen hőmérséklet és sebesség mellett.

A Luboil, az Unirea társaság híres gyártmánya, a kiváló olaj minden szükséges tulajdonságával bír. A fémalkatrészeknek a legtökéletesebb védelmet nyújtja minimális szénlerakódás mellett.

EGYFORMA MINŐSÉGÉT GARANTÁLJUK.

De a legjobb olajat is cserélni kell meghatározott időközökben. Cserélje a Luboil olajat minden 1200 km után és autóját megóvjá a javítószaktól.

A Luboil olaj egyformasága nem szorítkozik csakis a tartány rajzára. Ugyanazt az olajat fogja találni a Bucurestiben vásárolt tartányban, mint minden más tartányban, amelyet az országban mindenütt található Unirea töltőállomásoknál vagy szaküzletekben vásárol.

LUBOIL

EZ A JEL mutatja, hogy Unirea töltőállomáson van. A Luboil és az Ethyl-Unirea keverékben kívül megtalál minden anyagot, amely autója üzemeltetésére szükséges. Ugyancsak rendelkezésre áll gyors és lelkismeretes szolgálat is.

Az ugráló miniszterek

Párizs, szeptember 30. Egész Franciaország a Saint-Paunge-i eseten mulat. Saint-Paunge kis falu Aube megyében. Még a franciák közül is csak az tudta, hogy egyáltalán van ilyen nevű falu, aki a környéken született. Tegnap igen előkelő látogatói voltak: a francia kormány négy tagja (köztük maga a miniszterelnök) és Herriot, a képviselőház elnöke, többszörös volt miniszterelnök. Herrioték egy szenátor temetésén voltak a szomszéd városkában és utána átrándultak Saint-Puengabe. Ebben a faluban gyakran fordult meg évtizedekkel ezelőtt a fiatal Herriot nagybátyjánál, Callon abbénál, a kis egyházközség lelképástoránál. A plebános nemrég meghalt és Herriot megvette nagybátyja házat. Nagy esemény volt a kis fészek számára, amikor a polgármester, a mezőőr és néhány gazdaember — valamennyi régi jó játszópajtása Herriotnak — Franciaország minisztereit a régi paplakhoz vezette. Herriot külön kívánsága volt, hogy a vételi szerződést boldogult nagybátyja dolgozószobájában írják alá. Minden úgy ment, mint a karikacsapás, egészen addig, amíg a fiatal pap üdvözlöbészének végén belenyúlt a zsebébe, hogy elővegye a kapukulcsot és bevezesse a vendégeket. Kezét üresen hozta ki. Kiderült, hogy a kapukulcs szőrénszálan elveszett.

— Ilyen esetekben — dadogta az ugy-

— **A rigai törvényszék súlyos ítéletet hozott a nagy kommunista perben.** Rigából jelentik: A törvényszék elítélte a nagy kommunista per 32 vádlottját. Az ítélet 4-től 8 évig terjedő börtönbüntetésre szól.

— **Véget ért a kolozvári festősztrájk.** Tegnap délben befejeződött az ötnapos festősztrájk, teljes eredménnyel. A festő alkalmazottak és munkaadók Merlas inspektor előtt aláírták a hivatalos jegyzőkönyvet, amelyben a festőiparos alkalmazottaknak 7 és félszázalékos béremelést biztosítottak. A negyven munkaadó sztrájk után a város összes festőiparosai ma reggel, a sikeres mozgalom után, felvették a munkát.

látszik feledékeny természetű lelkész — az ablakon szoktam bemászni.

— Pontosan ugy, mint én, amikor meglátogattam a nagybátyámat! — válaszolta nevetve a francia képviselőház enyhén pocakosodó elnöke.

Ezzel már kapaszzkodott is fel az ablakra és ugrással korát és térfogatát meghazudtoló fürgeséggel benn termett a szobában. Példáját nagy nevetés közben követték is, szigorúan rang szerinti sorrendben: Chautemps miniszterelnök, Daladier hadügyminiszter, Campinchi hadtengerészeti miniszter és De Tessera államtitkár. Ezután a helybeli előkelőségek sem találhatták méltóságukon alulnak, hogy az ablakon át másszanak be az öreg paplakba. Csak a helybeli jegyző panaszkodott erősen, mert hiába erőlködött, a pocakja lezuhta. De ezen is segítettek: Franciaország miniszterelnöke és a képviselőház elnöke felülről húzta, két gazda alulról tolt a így végül ő is bejutott a dolgozószobába, ahol aztán annak rendje és módja szerint ünnepiesen aláírták az adásvételi szerződést.

A párizsi lapok nagy cikkekből vidáman számolnak be az esetről és élénken tárgyalják: volt-e már példa a világtörténelemben arra, hogy egy ország legmagasabb közjogi méltóságai az ablakon keresztül „vonuljanak be” az épületbe...?

— **A cluj-i zsidóiparosok Aggmenháza javára a Regal-bar tulajdonosi folyó évi október hó 3-án, vasárnap délután 4 órai kezdettel nagy műsorral egybekötött teadélutánt rendeznek.** Kérteik Cluj város társadalmá, hogy ezen a jótékony célú rendezvényen minél nagyobb számban megjelenjen szíveskedjék.

— **A kolozvári cseh konzul tisztelő látogatása Glasner főrabbinál.** Csütörtökön délelőtt Wladislaw Chocholousek mérnök, a cseh-szlovák köztársaság kolozvári konzulja tisztelő látogatást tett Glasner Akiba ortodox főrabbinál, akinek megköszönte a Messaryk elnök emlékére rendezett templomi istentiszteletet. A főrabbi és a konzul hosszasan elbeszélgettek a felszabadító elnök szellemi és karakterbeli nagyságáról.

TURISZTIKA

A Haggibor turistaszakosztálya vasárnap október hó 3-án a következő turákat rendezti: Autobusszal, közkivánatra, a Muntele Băisoara—Mt. Puscatra és Piatra Măruntara. A wikkendezők az 1.400 m magasságban levő fényvesekkel körülvevő menedékháznál tartózkodhatnak. Indulás reggel pontosan 1/25-kor a klubház elől. Jelentkezni péntek este fél 9-ig bezárolag lehet a Haggibor titkárságánál, Str. Memorandului 13.

Gyalogkirándulás reggel pontosan 8 órával indulással Kolozsvár környékére. Mindkét kirándulásra vendégeket szívesen lát a turista szakosztály vezetősége.

— **Kutyák marakodtak egy gyermek holttestén.** Bucurestiből jelentik: A Pascal utcában ma reggel hatalmas lármát csapva valami prédán összeakaszkodott több kutya. A járókelők hamarosan kiderítették, hogy az ebek egy 8—10 hónapos gyermek hulláján marakodnak. A kutyákat elzavarták, majd az előhívott rendőrök a holttestet beszállították a morgueba. A vizsgálat megindult.

— **A főfró égő betegségeinél,** különösen napszúrásnál, bélhurutnál és vérhasnál, valamint olyan gyomor- és májbajoknál, amelyek malária kíséretében lépnek fel, a természetes „Ferenc József” keserűvizs szerfelett értékes hatást fejt ki. Az orvosok ajánlják.

— **Nagykövetségi rangra emelik a bucuresti lengyel követséget.** A Curentul jelenti, hogy október hó folyamán a bucuresti lengyel követséget nagykövetségi rangra emelik. Az erről szóló dekrétumot rövid időn belül nyilvánosságra hozzák Bucurestiben és Varsovában. Arcevszki, a jelenlegi lengyel követ be fogja nyújtani nagykövetté való kinevezésének megbízólevelét.

— **Mától kezdve a téli munkaidő szelint dolgoznak a közhivatalokban.** Bucurestiből jelentik: Október elsejétől az összes közintézmények és állami hivatalokban életbelép a téli munkaidő.

— **Uj rádióadóállomás Kisenevben.** Kisenevből jelentik: A Curentul értesülése szerint Kisenevben új rádióadóállomás létesül.

Heves harcok előzik meg az október 3-ra kitűzött hitközségi választásokat Bucurestiben

Bucuresti, szeptember 30. Hetek óta élénk agitáció folyik a főváros zsidó lakossága körében az október 3-ra kitűzött hitközségi választásokra. A választási harc igen hevesnek ígérkezik, miután a cionisták Solomon gyógyszerész tekintélyes csoportjával kötötték választási egyezményt és a cionista programot hirdető lista nagy eséllyel indul a választási küzdelemben. Ez a körülmény hetek óta aggasztja a hitközségi vezetőség köreit, a Birman szénátor, hitközségi elnök vezetése alatt hivatalos többséget, amelynek eddigi teljhatalmu pozícióját veszélyeztetni a cionista blokk erőteljes kampánya.

Ennek tudható be az a meglepő fordulat, amely a hitközségi választási bizottság különös döntésével állott elő a választási kampányban. A választási bizottság ugyanis semmisnek nyilvánította az 1. számú listát, amelynek élén Solomon gyógyszerész és a cionisták reprezentánsai állanak és megválasztottnak nyilvánította a Birman szénátor vezetése alatt álló hivatalos listát. Egyidejűleg feleslegesnek nyilvánította a bizottság az október 3-i választások megtartását.

A főváros zsidó lakossága körében általános megdöbbenést keltett a hitközségi választási bizottságnak ez a döntése. Az első számú lista reprezentánsai nyomban megfellebbezték a bizottság határozatát. A kultuszminisztérium megvizsgálta az ügyet és ma rendeletileg hatálytalanította a választási bizottság határozatát és elrendelte az október 3-ra kitűzött választások megtartását. Ez a fordulat érthetően fokozottabb lendületet adott a választási küzdelemnek.

Pályázat

A caransebesi nyugati ritusu izraelita hitközség pályázatot hirdet egy metszői állásra. Pályázhatnak olyan 40 éven aluli, vallásos előéletű román állampolgárok, akiknek 3 elismert rabbittól בעל תפילין בעל קורא teendőket is el tudják végezni.

Fényképet tartalmazó, családi állapotot, valamint fizetési igényeket feltüntetett pályázatokat alulírott hitközség címére küldendők. Utóköltseget csak meghívottaknak térítünk meg. Comunitatea Ev'ellor de rit occidental Caransebes.

nyvek ratok tációk

RNITAS

6 Részvénytársaság
 Cluj, Str. Barea
 Telefon: 8-51

UJ KELET Legújabb hírek

A berlini rendőrfőnök bezáratta az összes teológiákat és felekezeti iskolákat

Berlin, szeptember 30. Heinrich Himmler, a berlini rendőrfőnök a német vallás- és közoktatásiügyi minisztérium jóváhagyása mellett elrendelte az összes teológiai és prédikátorképző iskolák bezárását. Egyidejűleg felfüggesztette az összes né-

met felekezeti iskolák és vizsgabizottságok működését. Ezen hatósági intézkedés folytán a német egyházak számára lehetetlenné vált a lelkészek és prédikátorok képzése. Hasonlóképpen betiltották a protestáns egyház iskoláinak működését is.

Tilos a politizálás a középiskolákban

A nemzeti nevelésügyi minisztérium szigorú rendelettel igyekszik kiűzni a politikát az iskola falai közül

Bucuresti, szeptember 30. (Az Uj Kelet tud.) Évek óta hangzik állandóan a panasz, hogy a középiskolai tanulók, valamint tanáraik is behatóan foglalkoznak politikával, ami természetesen megemélyíti a zsenge ifjúság lelkét és ugyanakkor hátráltatja az ifjúságot tanulmányi előmenetelében is. Ugy látszik, hogy a nemzeti nevelésügyi minisztérium is megsokalta ezt az áldatlan állapotot, mert legújabb rendeletében a legszigorúbb eszközökkel igyekszik kiűzni a politikát az iskola falai közül.

A nemzeti nevelésügyi minisztérium — hangzik a rendelet — értesült arról, hogy egyes középiskolai tanulók olyan szervezetekben tevékenykednek, amelyekre nincs engedélyük a minisztériumtól. Ezért a nemzeti nevelésügyi minisztérium felhívja a figyelmet a középiskolák működésére vonatkozó rendszabályok 247 és 250 szakaszaira, amelyek értelmében: középiskolai tanulónak tilos politikai pártok, szakszervezetek gyűlésein vagy előadásain részt venni. Azokat a tanulókat, akik hatóságok, vagy magánosok ellen irányuló, anarchista jellegű mozgalmakban való részvételre érnek tetten, azonnal kizárják az iskolákból és ezen felül a közrend elleni

kihágásukat a törvény megtorlásának alávetik. Sőt a szülőket is törvényes felelősségre vonják gyermekeik kihágásáért. A tanároknak gondot kell viselniük arra, hogy a tanulók ilyen anarchikus jellegű mozgalmakban nyilts, vagy rejtett buzdítás által bele ne sodródjanak.

Eppen ezért a tanároknak olyan magatartást kell tanúsítaniuk, amely nem szolgál hasonló irányú buzdításul a tanulóifjúság számára. Szigorúan tilos a tanulóknak szervezeteket alakítani, vagy mások által alakított szervezetekben részt venniük. Tilos cikkeket írni nyilvános lapokban, akár politikai vagy más természetűek azok a cikkek. Kivételt képeznek a tudományos vagy irodalmi vonatkozású írások. A minisztérium felhívja az iskolavezetők figyelmét, hogy vizsgálják felül a tanulók iskolán kívüli magatartását is és ha a fentemlített kihágásoknak jönnek nyomára, javasolják az illető tanuló azonnali kizárását. A minisztérium végül felhívja a figyelmet az 1936 évben kelt 37.844 számú rendeletre, amely szigorúan megtiltja, hogy a tanároknak, mint a tanulóknak, hogy az iskolában politizáljanak.

Mussolini meghívta Hitlert Olaszországba

A francia sajtó aggodalmasan, a londoni sajtó derűlátóan ítéli meg a berlini beszédeket

München, szeptember 30. A különvont, amellyel Mussolini hazautazott Olaszországba, ma reggel 3 órakor átlépte a német-osztrák határt Kieffersfeldennél.

Mint Berlinből jelentik, dacára a cáfolatoknak, a Havas tudni véli, hogy Hitler meghívást kapott Olaszországba. A látogatás időpontjában nem történt megállapodás, de arra rövid időn belül sor kerül.

A Havas újabb étesülése is megerősíti a fenti hírt, hangoztatva, hogy Mussolini meghívta Hitlert, látogasson el Olaszországba. A meghívás azon távirat formájában van öltöztetve, amit a Duce Kufsteinből intézett a kancellárhoz, mielőtt elhagyta volna Németország földjét.

Mint Párizsból jelentik, a ma reggeli párizsi lapok behatóan foglalkoznak Mussolini berlini látogatásával. A Petit Parisien szerint hosszabb idő kell ahhoz, hogy Mussolini utjának gyakorlati kihatásai felmérhetők legyenek. Olaszország magatartása a spanyolországi önkéntesek kérdésében lesz első próbaköve ennek. Minden bizonnyal létrejött a meggyezés erre vonatkozólag Mussolini és Göring között. Az uralkodó benyomás szerint Németország nem kíván jobban belemélyedni a spanyol viszályba. A Petit Journal szerint a Führer és a Duce hadat üzentek a bolsevizmusnak, ami azonban ennél is súlyosabb, az, hogy

Mussolini aggasztó kifejezésekkel illette a demokráciát, ami annál feltűnőbb, mert nagy mértékben méltatta az erőszakot és tetteket, amelyek a szavak helyét kell elfoglalniuk, amikor a körülmények megkövetelik. A Népszövetséggel és a spanyol kérdéssel szemben Mussolini olyan nyelven beszélt, ami hivatott eloszlatni minden illúziót és reményt.

Az Excelsior szerint lehetséges, hogy a berlini beszédek Franciaországot és Angliát arra fogják készíteni, hogy bizonyos igazításokat végezzenek jegyzékükön, mielőtt azt elküldnék Rómába. Ha a Führer tartózkodóan viselkedett a spanyol kalanddal szemben, amiben Németország kevésbé van lekötvé, mint Olaszország, a Duce éppen ellenkezőleg: ismételtén kihangsúlyozta a Spanyolországba menesztett olaszok hivatalos jellegét. A bolsevizmus elleni harc is más, viszont a stratégiai pontok és az angol, valamint francia birodalmi utvonalak elfoglalása más dolog, — fejezi be a lap.

Egyidejű londoni jelentése szerint Hitler és Mussolini legutóbbi beszédeivel foglalkozva, a Times ezeket írja: „Egy igazságos megfigyelőnek el kell ismernie, hogy mindkét beszédben igen kevés az aggodalmatkelítő rész és több az olyan jel, amely örömmel fogadható.”

A gyulafehérvári ünnepek bankettjére az összes erdélyi vezetőpolitikusok is meghívást kapnak

Eiőkészületek az uralkodó születésnapjának megünneplésére

Bucuresti, szeptember 30. A kormány az udvari marsallal egyetértve elkészítette az október 16-i ünnepek programját. A király születésnapja alkalmából ünnepélyes Te Deum lesz a patriarchán és kormány tagjai, a polgári és katonai hatóságok képviselőinek jelenlétében. Ezután a miniszterek Sinaiába utaznak, hogy szerezzenek hírvendégeket ki az uralkodó előtt. A király számos előkelőséget és külföldi vendéget fog vendégül látni ebédre, így Gamelin tábornok francia vezérkari főnököt is.

Az uralkodó egyébként a jövő héten a Nagyszében környékén lévő hadgyakoriatokra utazik, majd október 14-én részt vesz az Alba-Iulián Horia, Cloșca és Crișan emlékeztető rendezendő ünnepeken. Ezeknek az ünnepeknek a Dimineata szerint politikai körökben nagy fontosságot tulajdonítanak. Az uralkodó tiszteletére bankett lesz abban a tereben, ahol az egyesülés kimondásának történelmi aktuása lefolyt. A banketten a kormány tagjai és a diplomáciai, katonai és a külföldi katonai küldöttségeken kívül meghívást kapnak azok is, akiknek vezető szerepük volt Erdély egyesülésének előkészítésében. A Dimineata nyilván Maniu Gyula meghívására céloz.

tokra utazik, majd október 14-én részt vesz az Alba-Iulián Horia, Cloșca és Crișan emlékeztető rendezendő ünnepeken. Ezeknek az ünnepeknek a Dimineata szerint politikai körökben nagy fontosságot tulajdonítanak. Az uralkodó tiszteletére bankett lesz abban a tereben, ahol az egyesülés kimondásának történelmi aktuása lefolyt. A banketten a kormány tagjai és a diplomáciai, katonai és a külföldi katonai küldöttségeken kívül meghívást kapnak azok is, akiknek vezető szerepük volt Erdély egyesülésének előkészítésében. A Dimineata nyilván Maniu Gyula meghívására céloz.

Közzétették az angol-francia-olasz egyezményt

A népszövetségi bizottság az olasz önkéntesek visszahívását követeli

Genf, szept. 30. A Népszövetségi közgyűlésének politikai albizottsága megegyezett a spanyol viszályban előterjesztendő határozati javaslat szövegében. Jólétesült körök azt hiszik, hogy a spanyol kérdésben hozott határozati javaslat kidolgozására kiküldött bizottság az idegen önkéntesek visszavonására, valamint Spanyolország területi és politikai függetlenségének fenntartása mellett foglalt állást. A határozat — mint állítják, — semmiben sem fog rontani az Olaszországnál eszközendő angol-francia közbenjárásán.

Genf, szept. 30. Ma délután közzétették az angol-francia-olasz tengeri egyezményt, amelynek létrejötté az utóbbi hetek nemzetközi feszültségében kétségtelen enyhülést jelent. Az egyezmény megalapítja a tengeri utakat és zónákat, amelyek az egyes államok flottáinak ellenőrzése alá tartoznak. Ugyancsak megállapították az érintkezési

kódexet és jezéseket, amelyeket használni fognak. A Földközi tenger nyugati részén, a Gibraltárral szomszédos szektor ellenőrzése Angliának jut, Franciaország megtartja az Algírhoz vezető víziutak ellenőrzését. A Földközi tenger ezen részének többi szektorai Olaszország felügyelete alá kerülnek. Az olasz fiotta tevékenységi köre magában foglalja az egész Tírhennitengert, Szardínia-partjait, a Joni- és Adriai tengert. A Földközi tenger keleti részén Olaszország kapta meg Tripolisz és Egyiptom mentén a második zónát, egészen Port Saidig. Az Egei-tenger Anglia felügyelete alatt marad. Ez a zóna ugyancsak Port Saidig terjed. Franciaország ellenőrzi a szíriai és palesztinai partokat, egészen Port Saidig. Ezenkívül a nyolc egyezmény értelmében Anglia ellenőrzi a földközti tengeri utakat a szuezi és gibraltári csatornák között.

„Ismeretlen egyének” a Totul pentru Tara nevében ötmillió lejes importengedélyt akartak szerezni a külkereskedelmi hivataltól

A légionárius vezetőség nyilatkozata és különös „felfedezése”

Bucuresti, szeptember 30. A „Buna Vestire” című szélsőjobboldali lap mai számában nyilatkozatot közöl a „Totul pentru Tara” mozgalom vezetősége. A nyilatkozatból kitűnik, hogy „ismeretlen egyének” megjelentek a kereskedelmi minisztériumban és importengedélyt kértek 5 millió lej értékű árura a „Totul pentru Tara” radauti szövetezete nevében.

A kérvényt annak rendje és módja szerint regisztrálta a minisztérium külkereskedelmi hivatala. Közben az ugynevezett F-szekcióhoz került az ügy véleményezés végett. A családok erre újabb szélhámoságra vetemedtek. Egyikük felhívta telefonon az F-szekciót, Cantacuzino tábornoknak adta ki magát és arra kérte a hivatalt, hogy jóindulatu ajánlással terjesszék a külkereskedelmi ügyleteket ellenőrző bizottság elé a Totul pentru Tara kérését és bizottság szavazza meg a kért importengedélyt.

A bizottság valóban kedvező döntést hozott és megszavazta a közel ötmillió értéket kitevő importkvótát.

A Totul pentru Tara mihelyst értesült az esetről, vizsgálatot vezetett be és megállapította, hogy közönséges csalás történt, miután a párt sohasem nem adott

senkinek megbízást ilyen kérvénynek a külkereskedelmi hivatalhoz való beterjesztésére. Cantacuzino tábornok viszont tudvalevőleg súlyos beteg és hosszú idő óta nem folytatott telefonbeszélgetéseket.

És most jön a bökkenő felfedezése a légionárius vezetőségnek: „Abban az utcában, ahol a kérvényező a szóbanforgó légionárius szervezet radauti székhelyét jelölik meg, csak zsidók laknak. Ezenkívül a kérvényezőknak egyik leveléből az is „kitűnik”, hogy az árubehozatal lebonyolításával a zsidó Schenker-céget bízták meg.”

Eddig szó a Totul pentru Tara által kiadott kommuniqué, a valóban érdekes szélhámoságról. A magunk részéről csak az a megjegyzésünk lehet az ügyhöz, nem hiszünk, hogy akad olyan buta zsidó az országban, aki éppen a Totul pentru Tara neve alatt akarna importengedélyre szert tenni.

Ezért mi is egyetértünk a vasgárda vezetőségének azon óhajával, hogy szigorú vizsgálatot rendeljenek el ebben az ügyben.

CENZURAT

Taxa postala plătite in num. No. 224713/929.

10. Telefon: 18-60. Havonta 110, negy évre 600, egészévre földre: Havonta 2, félévre 12, egészévre detések díjzabás KELET” a transil zsidóság egyetlen p. ja. Cikkünk utánn forrás megjelöléséve

Az angol

Letartóztat

Pótszerek

Ami a pótszereket Harmadik Bi'odaton uralkodnak. Nem sokára nemcsak hanem talán ruházat élet számos más pótszereket és csak a derék náci-polgár erkölcsi és politikai hitlerizmus diadala lyesebben — éldegél. Olvassuk, hogy helyett — csontszőr helyett pedig sőt „Angiff”-ban a nérszeripari kutatóintézet Kétségkívül zseni az a szépséghibájuk, a bőség, hanem ellenkülözt és a készülőban állanak. Pótszerek — egyime ez a négyéves naitatlan mérlege.

Minden józan poamióta a történelmi minél természetese táplálkozás biztosítás. A Harmadik Bi'odmat” csinált és ez a tó is hozzá: a póter pótpolitikusok és a p. Ez: a pótszerek p a náci-ézsím valóban Nem irigyljük tőkét kívánunk nekük, joggal remélhetjük, a padádicomában már Kigyó, amelyik a kenyér, igazi hus, igaz izgatni. Ami bá'ilyen beszen, valószínűleg a fog járn, hogy a pótpótereket is kiűzi. S akkor nemcsak vés és butaságokat, hanem szereket is fognak fogott derék német p.

Egy holland romboló fogott egy

Hága, október 1. torpedóromboló a egy Tokemanu nev kant, amelyet meg Mintthon a japán kedett a felszólítás dórromboló több löve hajó legénységének többen megbeszülte